

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I., Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per 934-1938
Trib. Timișoara.
Redactor resp. Dr. VÁRNAY ELEMÉR

Kicsiny sziget a nagy óceánban

Irtó: VUCHETICH ENDRE

Ujjból a román-magyar viszonyról és a nemzetkisebbségi kérdés nagyhorderejű problémájával foglalkozom kapcsolatban azzal a cikkel, melyet Nistor E. L. Virgil dr. küldött be a Déli Hírlapnak válaszul előzőleg erről az ügyről megjelent írásomra. Nem vitatkozni akarok, de úgy érzem, meg kell ragadnunk minden alkalmat, mely módot nyújt, hogy egymás véleményét megismerjük, a vélt vagy valóságos ellentéteket kiküszöböljük és így közelebb kerülve egymáshoz, közelebb hozzuk egymáshoz a Duna-medencének ezt a két egymasraült népét is. Összinté elismerés azért a nemes törekvésért, mely Nistor Virgil fűti és amelyben egy vagyok vele: értsük meg egymást idebenn románok és magyarok, hogy ezen a megértésen keresztül megszülethessék a megértés szelleme Magyarország és Románia között is. Mert tagadhatatlan, hogy a két állam viszonya nagyrésztben függ attól is, hogy milyen a banásmód a romániai magyarokkal éppen úgy, mint attól, hogy miként bannak a románsággal Magyarországon. Így tekintve és így látva a kérdést, a nemzetkisebbségek kétség-telenül összekötő kapcsot képezhetnek a két állam között, aminthogy a tétel fordítottan is áll: ha a nemzetkisebbségek elégedetlenek, úgy ennek visszahatása van az érdekelt államok közötti viszonyra is.

Az eddigi cikkváltásokból megállapítható, hogyha nem is sikerült még teljesen kiküszöbölni a rekriminációt, de már mindig több és több betű jut az építő munka mikéntjének megvitatására is. Ez a dolog természetében rejlik. Az emberi természet az öröme és fájdalomra is reagál. Sem az öröm rózsái nem hervadnak el hirtelen, sem a fájdalom sebei nem gyógyulnak márol-holnapra. Az idő a legjobb gyógyító ír. És visszatekintve az elmúlt husz esztendőre, megállapíthatjuk, hogy a türelmetlenség nagyon sokat rontott. Csak vissza kell gondolnunk arra, mikor az állami főhatalom változása után, a békeokmányokon még meg sem száradtak az aláírások, azzal a követelménnyel állott szemben a magyarság, hogy nemcsak román állampolgár, de román hazafi is legyen, tudjon az állam nyelvén írni és beszélni, illeszkedjék bele az új rendbe úgy, mintha beleszületett volna. És ha nem így történt, mint ahogyan nem történhetett, meg volt a baj. Emlékezzünk arra például, hogy évek teltek el, míg az eskü megtagadása miatt elbocsátott állami tisztviselők nyugdíjgyűjtését rendezték. Husz esztendő telt el, míg a rendezetlen állampolgárságú polgárok kérdését legújabbban emberségesen elintézték. Két évtized pergett le az örökkévalóság orsóján, míg egy megértő kormány kilátásba helyezte a kisajátított egyházi vagyon ügyének rendezését. És még számos más kérdés volt és van, mely nem járult hozzá a kérdések megnyugtatóhoz és a viszonyok bensőbbé tételéhez.

Ezeket a nehézségeken mind át kellett vergődnünk mindkét részről és amit a türelmetlenség rontott, az időnek kellett és kell jóvá tennie. Nem rekrimináció ez sem, csak illusztráció az akkori körülményeknek és lehetőségeknek. És nem szabad egyes esetekből általánosítani. Nistor Virgil dr. örömmel emlékezik vissza a debreceni nyári egyetemen töltött időre, de fájdalmasan említi, hogy Budapestre utaztában erdélyi feljelentés folytán a pályaudvaron két órán át vizsgálta minden ruhadarabját és iratát. Bizony kellemetlen, de megnyugtathatom, hogy engem is levették a kocsikból már a román vámtartóságok és ugyanakkor, amikor a magyar vámtartóságok és engem egy fülkében utazó bucarestii utasnál megelégedtek az udvarias kérdéssel, van-e valami elvámolni valója, minden börtönömet alaposan felforgatták. Pedig én sem vittem, sem nem hoztam

semmit. Tagadhatatlanul kellemetlen érzés, mert az ilyen kutatás mindig egyenlő a gyanúsítással, de megeskik. Itt is, ott is. Egyéni kellemetlenség, mely nem érinti és nem érintheti a kollektívitásnak egymáshoz való viszonyát. Mert hiszen ezzel szemben hivatkozhatom a Dacia főszerkesztőjének legutóbbi budapesti tapaszlatára, melyet ő maga mondott el budapesti újságíróknak. Kávéházban ült, ahol egy Erdélyből elszármazott cigány muzsikált. Mikor megtudta, hogy a Dacia főszerkesztője román, halkán román nótát játszott és ennek szövegét is dudolta hozzá. A szomszédban ülő magyar tisztet ezt látva, utasították a cigányt, hogy egészen bátran huzza a román nótát. Embere válogatja.

Minden éremnek két oldala van. A cél felé való törekvésünkben nem riaszthat vissza az egyik és nem tehet elbizakodottá a másik. Tisztában kell lennünk azzal, hogy még nagyon sok a tenivaló. A lelkeket kell megmunkálni, románoknál, magyaroknál egyaránt. És ezért, bármilyen kis pontok legvünk is a nagy együttesben, reánk hárul a nagy feladat a hangulatot a termékeny mag befogadására előkészíteni. Türelemmel és szeretettel, józan ésszel és melegen érző szívvel. Evvel az elhatározással — remélem — nem állunk egyedül. De ha így is lenne, bizalommal és kitartással előbbre tudjuk vinni az ügyet. A romániai magyar sajtóban nem állottunk egyedül a hidverés kísérletével, de a kilátástalanság és megnemértés, a visszhangtalanság meddőségében „elhulltanak legjobbjaink” is. Kiséreljük meg újból felvenni az elejtett fonalat. Hátha kivezet a mai izoláltság labirintusából. Mert az elkülönültség nemcsak belpolitikai vonatkozásban van meg, hanem ezen túlmenően nemzetközi tekintetben is. Rokontalan a román és magyar a Duna nagy medencéjében. Gigantikus erők vajduknak és a meglepetések mostani korszakában

soha nem tudhatjuk, mit hoz a holnap. Ha nem tudjuk és nem tudhatjuk, annál inkább fel kell készülnünk minden eshetőségre. Nagy nemzetek, hatalmas fajok óriási óceánjában kis szigetre sodorta a sors a román is, magyart is. Vadul csapkodják a tarajos hullámok a sziget partjait és éhesen nyulnak lakói után. A gátat nem egymás ellen kell emelnünk. A veszély, a közös veszély máshonnan fenyeget.

Többségi román és kisebbségi magyar parasztnak nincsenek differenciái egymással, egy ugaron, egy kenyéren békés munkása a köznépek mindkettő, — írja Nistor cikkében. Igaza van. Soha nem fogom elfelejteni azt a jelenetet, mely még a kisajátítások során játszódtott le egyik bánási községben, ahol magyarok és románok emberemlékezet óta békésen élnek egymással. A legelőt ki akarták sajátítani a román lakosság részére. Erre a községbeli román gazdák maguk tiltakoztak ez ellen, kijelentve, hogy mindig békében és barátságban voltak magyar testvéreikkel, marháik is megfértek a közös legelőn, maradjon meg továbbra is az addigi állapot. És ha megfér egy község határai között, akkor megférhet egymás mellett nagyobb közületben is és megférhet egymás mellett a két szomszédos ország is szeretetben, megértésben, megbecsülésben és mindezek alapjaként igazságban. Mert az igazság alapja minden jognak. Amíg ez az alap felépül, talán sok víz folyik még le a magyar Dunán is, a román Dunán is, de örök a víz folyása, mely mindig megújítható, amiként megújítható a nemzedékek is és ha talán nem a magunk számára dolgozunk, de építjük a jövőt az utánunk jövőnk számára, akik majd élvezhetik a mi munkánk gyümölcsét. Ez a remény adjon erőt és kitartást a magyarságnak és azoknak a románoknak is, akik már ma úgy gondolkoznak, vagy a felvilágosító munka nyomán a közeljövőben fognak úgy gondolkozni, mint Nistor Virgil dr.

Szimbólum az országhatárokon bőréig átkutatott utas, de szimbólum a magyar tisztet biztatására román nótát játszó cigány is. Nekem ez utóbbi a rokonszenvesebb.

Hitler üdvözlő táviratot küldött Sztalinnak 60-ik születésnapja alkalmából

A legfelsőbb szovjettanács „a szociálista munka hőse” címet adományozta Sztalinnak

Moszkvából jelentik: Az orosz sajtó részletesen közli Sztalin élettrajzját hatvanadik születésnapja alkalmából. Sztalin 1879-ben, december 21-én született Goviban és nagy szerepet játszott a forradalom megszervezésében. A bolsevizmus uralomra jutása után katonai, gazdasági és szociális téren ért el nagy eredményeket. Szovjet-Oroszország iparosítása az ő irányítása alatt történt. Az egész orosz nép erkölcsi és politikai egysége neki köszönhető és Sztalin képviseli a jövő reményeinek, álmainak és győzelmeinek jelképét. — Itt említjük meg, hogy Hitler birodalmi vezér és kancellár meleghangú üdvözlő táviratot küldött Sztalinnak hatvanadik születésnapja alkalmából. A távirat szövege a következő: „Kérem, fogadja hatvanadik születésnapja alkalmából a legősztöbb szeretetszókat. Ehhez fűzöm személyes jóltérem és az orosz szovjet boldogulására irányuló jókívánásaimat”. Hitleren kívül Ribbentrop külügyminiszter is üdvözlő táviratot küldött Sztalinnak.

A legfelsőbb szovjettanács által kiadott határozat értelmében Sztalin Visarionovici József-

nek hatvanadik születésnapja alkalmából „A szociálista munka hőse” címet adományozta. Ezenkívül Sztalin megkapta a Lenin-rend legmagasabb fokozatát. A határozat kimondja, hogy a kitüntetések Sztalin azokért a fáradságtalan munkálkodásokért kapta, amelyeket a bolsevista párt megszervezése, valamint a szovjet-állam létrehozása terén kifejtett. A népbiztosok tanácsa ugyancsak elhatározta, hogy

16 darab „Sztalin-díjat” tíz ki, egyenkint 100 ezer rubel értékben,

amelyeket azoknak a kiváló tudósoknak, íróknak és művészeknek adnak, akik főképpen a fizikában, számtanban, a műszakban, kémiában, biológiában, földművelésben, orvostanban, bölcsészben, közgazdaságban, történelemben, zenében, festészetben, szobrászatban, építészetben, szín- és filmművészetben fejtenek ki értékes tevékenységet. Evente ugyancsak „Sztalin-díjazásban” részesítik a leghasznosabb találmányt. Hasonlóképpen több díjat tüztek ki a katonai tudományok művelőinek. (Rador.)

JEGYZETT MÁR HADFELSZERELÉSI BÓNT

A szövetségeseik haditanácsa Finnország megsegítése mellett döntött

Moszkva megtorlásban részesíti a tábornokokat

Helsinkiből jelentik: A finnek tizenhárom hét óta ellenállnak az orosz támadásnak. Az oroszok taktikája eddig abból állt, hogy minden tervszerűség nélkül, tömegekkel hajtották végre a támadásokat. Ez elsősorban is sok harcikosijuk elvesztésével járt.

A szovjettüzérség a lövedékeket hihetetlen módon pazarolta. A szovjetrepülőök pedig a háború kezdetén alacsonyan szállva, a falvak és városok elpusztítására törekedtek és közben a polgári lakosságot sem kímélték. Így aztán a finnek légelhárítói is könnyen pusztították az orosz repülőgépeket és negyvenet lőttek le közülük. Hadműveleteket végzett az orosz flotta is és a könnyű hadihajók több ízben bombázták a finn partí útjéket. Ennek eredménye több orosz hadihajó elvesztése volt. A harc mindvégig egyenetlen maradt, de

a finnek továbbra is folytatják az ellenállást, amely továbbra is sikeres lenne, ha gyors támogatást kapnának.

Párisi jelentés szerint a szovjetrepülőök a szerdai légitámadás során 27 polgári személyt lőttek le, akiknek nagyrésze meghalt, kisebbik része súlyosan megsebesült. Megtámadták az orosz repülőök Raumo kikötőben egy útra induló hajót is. Meg nem erősített hírek szerint a finnek szerdán hat ellenséges repülőgépet lelőttek. A murmanszki vasútvonal ellen finn repülőök bombatámadást hajtottak végre.

A svéd önkéntes alakulat máris több ezer főből áll.

és főparancsnokuk Linder tábornok, aki a finn függetlenségi harcokban is résztvett és kitüntette magát. Linder a svéd hadseregben ezredes volt. (Radiopress.)

Sztalin születés napjára el akarták foglalni Finnországot

Rómából jelentik: A finn hadihelyzettel kapcsolatban a Messagero azt írja, hogy ha igaz az, hogy Sztalin hatvanadik születésnapjára Finnországot akarta megkapni, akkor még sokáig kell várnia. A római lapok szerint

az orosz hadvezetőség kénytelen volt súlyos megtorlásokat alkalmazni a sorozatos sikertelenségek miatt.

Hír szerint öt tábornokot és ugyanennyi ezredparancsnokot csaptak el. Az a tény, hogy az oroszok észak felől előnyomulnak, még nem jelent semmit, mert a nagy csata a kareliai szoroson folyik, még pedig

az oroszok számára kedvezőtlen körülmények között.

A finnek nem tagadják az aggodalmukat, de mégis bíznak, hogy az ütközet az ő győzelmükkel végződik.

Meghiusult a Ladoga-tavi orosz offenzíva

Milánóból jelentik: Az olasz lapok szerint a szovjetcsapatok első nagyszíllú támadása a Mannerheim vonalak ellen meghiusult, annak ellenére, hogy mindenütt új csapatokat és igen sok harcikosit vetettek az ütközethez.

Anyagi és emberáldozat ellenére sem sikerült az áttörés.

A támadás szerdán kezdődött és a Ladoga tónál Mannerheim tábornok személyesen vezette a csapatát, amikor visszaverték a nagy támadást.

Helsinkiben a lelkesedés a legmagasabbakra hágott,

mert amint mondják ezer finn halottal szemben az oroszok huszonegyezer halottal vesztek. Ezzel ugyan az arányszám még nem állott helyre, mert a finnek szerint az 1:50-hez arányt kell elérni.

Kétszáz szovjet repülőgépek támadása

Helsinkiből jelentik: (Dunaposta.) A finn hadijelentés szerint a kareliai félszigeten tegnap az orosz csapatok 100 harci kocsit támogatásával rohamra indultak. Az arcvonalon többi részén heves támadásokat indítottak a szovjet csapatok.

A finnek minden rohamot visszavertek. 26 nehéz szovjet tankot elfogtak és többet megsemmisítettek. A keleti hadszíntéren a finn csapatok Sala irányában előnyomultak és nagy hadiszármányt ejtettek. A petsamoi arcvonalon a finnek Karnetijervlig visszavonultak. A légi tevékenység december 19-én volt a legélénkebb a háború kitörése óta.

Németország nem szállít kocszot Belgiumnak

Zürichből jelentik: A német kormány beosztotta a kocszszállítást Belgiumnak és Luxemburgnak. Ennek következtében a luxemburgi nagy vas- és acélkohók kénytelenek lesznek leállni. Belgium és Luxemburg tárgyalásokat kezdett az angol szén- és kocszbehozatairól.

Hathatós segítség Finnországnak

Rómából jelentik: A Tribuna párisi jelentése szerint a legfelsőbb haditanács elhatározta, hogy sürgős és hathatós segítséget nyújt Finnországnak a Szovjet ellen. Dániában mozgalmat indult meg dán önkéntes hadtest létesítésére, amelyet Finnországba küldenek.

NEM TUDNAK ELÉG HADIANYAGOT SZÁLLITANI A FINNEKNEK

Londonból jelentik: (Rador.) A Reuter ünnököse jelentése szerint londoni finn körökben jelentették, hogy Finnország kap hadianyagot Németországtól, de sajnos nem annyit, amennyire szüksége volna. A finnek készpénzzel fizetnek, rendősekre azonban sürgősen szükségük van. Az Angban vásárolt Blenheim rendszerű repülőgépek eredményei teljesen kielégítőek és jobbakként, mint a legújabb orosz repülőgépek. Sajnos a finn légi hadsereg számbeléleg mélyen állta az oroszokén.

BOMBAZTAK AZ OROSZ VASÚTVONAL

Osloból jelentik: A Leningrád-murmanszki vasútvonal egy részét hét legmodernebb finn repülőgéppel bombázták. Az Arbaider Bladed című jelentése szerint a finnek Suomisalmnál ellenőrzést kezdtek. (Rador.)

LENINGRÁDBAN FINN LÉGITÁMADÁST TARTANAK

Kopenhágából jelentik: A Politiken című moszkvai munkatársa szerint a szovjet fővárost és Leningrádban légvédelmi óvintézkedéseket fenn tartottak.

Keddén és szerdán este Moszkvát teljesen elszűtették.

Ugy hírlik, hogy a Kremiben légelhárító ütegek szereltek fel az esetleges finn légierők támadásainak elhárítása céljából. Ezt a támadást a finn repülőolvas és angol gépekkel hajtják végre. (Rador.)

se óta. A bombázások igen sok áldozatot követeltek.

Mintegy 200 szovjet repülőgép támadta meg tegnap Finnországot.

A nap folyamán a finnek 30 szovjet gépet lelőttek. A légi haderő Salmisjervi közelében sikeres bombázta a szovjet élelmiszer szállító csapatokat.

Viktor Emánuel olasz király és felesége meglátogatta a Vatikánban XII. Pius pápát

Rómából jelentik: Viktor Emánuel olasz király és abesszini császárné, valamint Elena királyné és császárné csütörtökön délelőtt 10 óra 30 percek látogatást tettek XII. Pius pápa őszentségénél. Óriási tömegek várakoztak a kordont képező csapatok mögött Róma utcáin, hogy végignézhessék a királyi kíséretet, amelynek közepén a királyi pár kocsija haladt a Vatikán felé. Az olasz főváros összes templomaiban megkondultak a harangok, amikor az olasz királyi pár kocsija elindult és addig zúgtak, amíg a díszes menet a Vatikán város határához ért. Az olasz uralkodó pár kíséretével együtt a Szentpéter térre hajtatott, ahol a Vatikán kormányzója, Pacelli márkis és Bolbola herceg, pápai főpostamester a testőrség egyik díszszázadának élén fogadták. Amikor a magas vendégek megérkeztek, a vatikáni pápai zenekar a királyhimnuszot, majd a Giovinezzát játszotta. Innen az olasz uralkodópár a Vatikánba ment, ahol a pápai lakosztály kapuja előtt lándzsás díszszázad élén Arborio főkamrás várta, hogy felvezesse a pápai lakosztályba. A pápai előszobában, a Sala Clementinában a pápai udvartartás üdvözölte a vendégeket, majd a főszertartásmester bevezette a pápához, aki

trónszékében ülve fogadta Viktor Emánuel uralkodót és feleségét,

akiknek számára a pápai trónszékkel szemben két kisebb trónszékét állítottak fel. A király az első tábornagyit egyenruhát viselt, míg a királyné a sa-voyai ház kiváltságaihoz képest fehérűrszékruhába volt öltözve.

A pápa hosszasan elbeszélgetett a nála megjelent olasz uralkodó párral. A megbeszélés után a Szentatya Ciano külügyminisztert fogadta. A látogatás után a pápa kikísérte magas vendégeit a terem ajtajáig. Az olasz uralkodó-pár látogatást tett Maglione bíboros államtitkárnál, majd a Szent Péter székesegyházban. Az uralkodó hitvesével és kíséretével együtt rövid tartózkodás után visszatért a Quirinál palotába.

A látogatásnak az olasz sajtó szerint politikai jelentősége is van, mert

megdönti azt a téves hitet, hogy a Vatikán és a fasiszta Itália között feszült lenne a viszony.

XII. Pius pápa december 28-án személyesen a-ja vissza az olasz uralkodó pár látogatását. 1939 óta most történik meg először, hogy

a pápa személyesen adja vissza egy állam uralkodójának látogatását.

Eddig ezeket a látogatásokat a Szentatya a bíboros államtitkár által adta vissza.

Corso-mozi

Szombaton premier:

A maharadzsa fehér asszonya

A darabban hangversenyz

Vasa Prihoda

a hires cseh hegedűs. — A többi szerepben: Isa Miranda, Hilde Stolz, Hörbiger Attila, Gustav Dies és Rudolf Carl. Zene: Franz Groth

Ma utoljára:

BENGÁLI

Landsdori kapitány öngyilkossága meghatotta a világ közvéleményét

párisi és londoni lapok is tisztelettel irnak a Graf Spee parancsnokáról

Londonból jelentik: Az összes angol lapok vétele nélkül nagy terjedelmű cikkeket foglalkoznak az Admiral Graf von Spee kapitányának tragikus halálával és

a legnagyobb tisztelet hangján emlékeznek meg korrek magatartásáról, minnek tanujelét adta a montevidói tengeri üzbet előtt és után. A parancsnok igyekezett sa-

Nem tudta túlélni a hajó pusztulását...

Párisból jelentik: A csütörtökön megjelent íjságok hosszasan foglalkoznak Landsdorf kapitány öngyilkosságával és kiemelik azokat a drámai körülményeket, amiért tettét elkövette. Másrészt Hitler kancellárnak a semleges országokkal szembeni szándékával foglalkoznak.

Argentína katonai pompával temette el Landsdori kapitányt

Buenos-Ayresből jelentik: Az argentin haditengerészeti miniszter elrendelte, hogy a Graf von Spee német cirkáló öngyilkos parancsnokának, Landsdorf kapitánynak temetése katonai iszteletheadással történjen meg. Az argentin haditengerészek egy százada fegyverrel, zászlóval s zenekarral díszőrséget áll. A holttestet nem a nagykövetségen, hanem a katonai kikötőben ravalatozták fel.

NÉMET TILTAKOZÁS AZ INTERNÁLÁS ELLEN

Berlinből jelentik: (Rador.) A Német Táviratiroda buenos-ayresi jelentés alapján közli, hogy Ortiz köztársasági elnök aláírta azt a rendeletet, amelynek alapján az Admiral Graf von Spee tisztjeit Buenos-Ayresben internálják, illetve becsület-szavukat veszik, hogy a rendőrség irásos engedélye nélkül nem hagyják el a várost. A legénységet az egyik központi tartományba internálják.

ját embereinek és angol foglyainak életét megmenteni. Az angol lapok ebben az öngyilkosságban a nemzeti szocialista politika elleni tiltakozást látják.

A News Chronicle megállapítja, hogy Landsdorf kapitány tette a német haditengerészet tisztjeinek becsületére válik. (Rador.)

A Petit Parisien azt írja, hogy az Admiral Graf von Speeet felsőbb parancsra saját legénysége súlyesztette el, bár kapitányával az élen, keszenállott a harcra. Landsdorf kapitány nem tudta túlélni hajójának elvesztését és tengerész-hagyományokhoz híven, öngyilkos lett.

Berlini hivatalos körökben kijelentették, hogy a német kormány a rendelkezés miatt tiltakozását fogja bejelenteni az argentin kormánytól.

Eltemették Landsdori kapitányt

Buenos Ayresből jelentik: Landsdorf kapitányt csütörtökön délelőtt eltemették Buenos Ayresben. A temetésen résztvett a német követ-ség tisztviselői gárdája, valamint a Graf Spee hadihajó legénysége.

Az argentin kormány rendeletet adott ki a Graf Spee legénységének internálásáról. A német birodalmi kormány formaszzerű tiltakozást jelentett be az intézkedés ellen és hivatkozott arra, hogy nem lehet internálni olyan hajótörötteket, akik semleges területen szálltak partra. A holland kormány sem internálta hasonló esetben a német hajók legénységét, hanem szabadonbocsátotta azokat.



FLAVIAN
CUKORKA MEGVÉD.

**GRIPPE, HÜLÉS, FERTŐZŐ
BETEGSÉGEKTŐL**

Felmentettek három orvost halálos mütét vádjá alól

Ha minden sikertelen mütét után az orvos a vádlottak padjára kerülne, nem akadna sebész, aki operáló kést venne kezébe — mondotta az ügyész.

Nagyváradról jelentik: Érdekes pert tárgyalt mint fellebbviteli fórum az itteni ítélőtábla. Három szatmári orvos: Schwartz István dr., Lázár Miklós dr. és Steuer Jenő dr. ülték a vádlottak padján gondatlanságból eredő halált okozó súlyos testi sértés és tiltott mütét vádjával terhelt. A vádirat szerint Duna Rozália magyarlápósi huszonhat éves leány elpanaszolta régi ismerősének, Lázár Miklós dr.-nak, hogy áldott állapotban van és mivel szíve körül ellenességet érez, szeretné megvizsgáltatni magát. Az orvos Steuer dr. belgyógyászhoz utasította, aki valóban konstatálta a súlyos szervi szívbajt és véleményére az ügyészesség megengedte, hogy művi úton távolítsák el a magzatot. Az operációt Schwartz István dr. végezte el Lázár dr. segédlete mellett. A mütét után

általános fertőzés és hashártyagyulladás lépett fel, aminek következtében Duna Rozália meghalt.

A hatóság elrendelte a holttest felboncolását és Manu Grigorie dr. körorvos a boncolás során nem állapított meg szervi szívbajt. Megindult az eljárás és a szatmári bíróság Schwartz István dr.-t és Lázár Miklós dr.-t 3-3 havi fogházra, Steuer Jenő dr.-t pedig 3000 lei pénzbírságra ítélte. A nagyváradi tábla, ahová fellebbezés folytán került az ügy, felmentette a három orvost. Az ügyész beszédében azt fejtegette, hogy

ha minden esetben, amikor egy mütét nem sikerül, az orvost a vádlottak padjára ültetnék, nem akadna orvos, aki operáló kést venne a kezébe.

A tárgyalás során megállapítást nyert, hogy a boncolást végző körorvos ezt a fontos munkát este, petróleumlámpa világítása mellett végezte és így nem állhatott módjában pontos megállapításokat tennie.

Kivételes bánásmódban részesülnek az olasz hajók

Londonból jelentik: (Rador.) A Reuter ügynökség jelenti: A szövetségesek és az olasz hatóságok közötti megbeszélések következtében az olasz kikötőből elindult több hajórakományt nem vették ellenőrzés alá, bár az áruk német területről származtak. Legutóbb egy olasz hajót, amely csehországi cukorrakománnyal görög kikötőbe ment, szabadonbocsátották. Több, anilinnal és festéktérmekekkel megrakott olasz hajó akadálytalanul folytathatta útját délamerikai kikötőkbe.

Titkos ülés összehívását kéri a francia szocialisták

Párisból jelentik: A képviselőház szocialista csoportja megbizta Leon Blumot, hogy a csütörtöki tanácskozáson javasolja a képviselőház zárt ülésének az összehívását. (Rador.)

Legjobb és legszebb karácsonyi műsor a **SCALA** moziban



Jeanette Macdonald **Az én szerelmem**
világfilmje:

Erdélyi minorita szerzetes érdekes utilevelei Braziliából

Élmények a Neptunia hajón. Megérkezés brazil földre. Ahol a banán, kávé, kakaó és ananász olcsó és a burgonya drága

III.

Gibraltár, október hó. Mielőtt jobbról a messze ködben a spanyol partok elmosódnak, hirtelen egy nagy sziklás hegy ugrik elő a tengerből, Gibraltár kopársága. Vele szemben Ceuta; Herkules két oszlopa. Két nagy gőzös horgonyoz oldalt s valami még füstöl a láthatáron. Előttünk is vagy 20 mérföld távolságban két hadihajó látszik elzárni a szoros bejáratát. A kapitány közelében állok, aki messzelátóval figyeli, hogy a füstölő vasalkotmány, egy parti őrhajó nekünk szegezt ágyúkkal egyenes vonalban felénk tart; kanyarodik s vagy száz méterre mellénk áll. Az őrnaszádlóról csónak ereszkedik le s látom, hogy öt evezős, egy kormányos és két fegyveres tiszt ül benne. A két hajó piros-fehér zászlói üdvözlő jelet váltanak s a két angol tiszt a leeresztett lépcsőn fellép a Neptunia fedélzetére. Érdeklődnek a hajó papírjait iránt s megkérdezik a kapitányt, van-e az utasok között 17—50 év közötti német. Miután elindulásakor a németeket figyelmeztették, hogy saját felelősségükre csakis mint „Ausland-deutscher” utazhatnak, kapitányunk nyugodtan kijelenti, hogy német katona a hajón nincs. Amíg ez a jelenet lejátszódik, mindenki feszült várakozásban figyel. Német ebben az órában nincs is a fedélzeten. Ugy elbujtak, hogy az utolsó ítélet trombitás anyala is alig tudná őket előkeríteni... Végre szívélyes bucsuzás után az angol tiszték eltávoznak s mi tovább indulunk Tanger felé.

AZ ATLANTI OCEÁN, TANGER, AFRIKA

Tanger sokemeletes vasbeton skatulyaházaival érdekes látvány. Szabad kikötő, francia, angol, olasz városnegyeddél. Itt szállnak ki a faszista fiúk és leányok s vizsik a hátizsákjukat, amelyre rá van írva a városuk neve: Casablanca. Egy csomó arab árus veszi körül hajónkat. Bárkák tele vannak színes bőrárúval és pálmaháncsból készült kosárrakkal, vagy karimájú kalapokkal. Az Atlanti Óceán mérhetetlen kékségébe indulunk vacsora alatt.

Szent Ferenc ünnepén, akármilyen történet, a szent-miséről nem maradok el. Az utasok háromnegyedrészé beteg, nekem nem értett meg a sósvíz, ellenkezőleg, nagy vágyat kellett a narancsörp iránt. Csak az a baj, hogy az éjjel az órát megint hátraigazították 60 perccel s még egy óráig kell várom a füledt kápolnában, amíg hétkor ráms kerül a sor. Az előttem levők sietnek levetni a miseruhát s én is csak úgy tudok felöltözni, hogy háttal egy oszlopnak támaszkodok s mise közben is szétvetett lábakkal hól az oltárt, hol a kelyhet fogom. Kapaszkodás nélkül lehetetlenség térdet hajtani. De azért mindent rendesen és szépen elvégzek. Szent Ferencnek, Itália védőszentjének oltalmába ajánlom az olasz hajót és fiait, akik a világon bárhol is élnek.

A tenger álladoan erősen hullámozik. Ennek örülnék, mert azonkívül, hogy igen szép látvány a tarajos végtelenség, a lármas társaság most a kabinokban nyög és legalább jegyzeteket tudok készíteni. Néha 10 méter magasságba is fölcsap egy-egy hullám s pompás szivárvány kísérletében hull vissza a felkorbácsolt millió gyöngyszem. A matrók meg magas gumicsizmákban járnak a kötélfélmők körül, a rájukszáradt sók nem sietnek lefelesni. Ma a strand is elég néptelen. A hőmérséklet a szabadban 26 fok.

MADEIRA

Reggel hat órák fejlejtélen látvány bontakozik ki a felkelő nap sugaraitban. Madeira szigete, Funchal kikötője. Nagy motoros bárka áll hajónk mellé s pár perc múlva már a parton vagyunk s járunk a bazársorok, üzletek, banán-, narancs-, vaj- és gyümölcs-árusok között s esalogatja szemünket a rengeteg kiterített kézimunka. Autósok ajánlkoznak, hogy három óra alatt minden érdekességet megmutatnak: a villákat a hegyoldalakon, a fogoly királyi sírját, buja ligeteket, a szőlőskerteket, banánültetvényeket, pálmatorokat, vizeséseket. Mi inkább a tarka ernyős szánkót választjuk, melyeket két jámbor ökr húz. A kőkerítéséről, a melyben zúgó patak köfaláról virágos pompában tobzó folyondárok kacagnak, minden csupa szín, csupa élet.

Egy boy beinvítal a sziget legnagyobb borpin-céjébe, ahol a fiatal tulajdonos megmutatja gazdagságát. Oriási kádakból 40.000 liter tartalmu hengerekben pasztörizálják a világ egyik leghiresebb borát. Két ilyen henger van a pincében. A csirátlanított bort Seitz-szűrőkön és hollandi szűrő-zsákokon keresztül engedik a palackokba. Minden cseppre vigyáznak, csapok, edények, gumicsövek ragyogó tiszták. Kóstolót is adnak háromfélétt. Miután sikerült behajózni 300 portugál munkást, akiket a most kezdődő tavaszi munkára szer-

zöttek argentinai ültetvényesek, 13 órákor felszedjük a horgonyt. A munkások Lisszabonból egy másik hajóval jöttek ideig, mert a Neptunia nem tartotta érdemesnek értük menni a portugal fővárosba. Egy ilyen hajó, mint a miénk, 300 munkásért nem ferasztja magát. Az „Italia” hajóstársaság Triestben és Nápolyban a jegyekből már bevett 6 millió lírát (60 millió lei), s áruakománya is teljes. Barcelonában még néhány ezer hordó finom olajt kellett volna elnyelnie a hajó gyomrának argentinai rendeltetéssel. Szó nélkül ott hagyta. Majd elhozta a társa, az Oceania, vagy egy másik olasz hajó. Egyéb ügysem jár ma az Oceánon.

Az első hajótsízt, akivel erről és a rádióban leadott politikai hírekről beszéltek, közlékeny, mint egy gyermek, vagyis mint egy olasz. Aztán a tengeri tudományra tanítgat, megmutatja a műszereket, amelyekkel naponta háromszor-négyszer sextánszal, logaritmussal megméri a helyet, ahol járunk s magam is látom, hogy alig térünk el a kiszabott útiránytól 1—2 tized másodperccel.

Csillagos éjszakában a hajó faránál beszélgetek a második tiszttel. Tanítványa Mons. Fogarnak, Trieste volt püspökének, aki nekem társam volt Innsbruckban. Kedves emlékek elevenednek meg. Van közös talajunk a nagy Óceán közepén, másfélezer idegen ember társaságában. Tíz—husz, „magyar” is van a hajón. De ezek nem igyekeznek felfedni származásukat, vallásukat. Az egyik fiatal úr egy fiatal hölgy társaságában nagyon is inkognitóban szeretne maradni. Csakhamar azonban a teánál egymás mellé kerülünk s megtudom, hogy a svájci hölgy még nem a felesége. Megbeszéljük tehát, miképpen esküdhetnek meg.

HOGYAN MŰKÖDIK EGY MODERN GŐZHAJÓ

Közeledünk az egyenlítőhöz. Mindenki fél a nagy melegtől s már korán reggel nekifőtöködök. Csupán a papok maradnak reverendában. Azonban kellemes szél szánt végig az oceánon. A meleg délen sem emelkedik 28 fokon túl. Mons. Dal'Corativo

Felhúzzák az árbocra Brazília zászlóját

Az utasok a korlátokhoz tödülnek, mert valaki két repülő sirályt látott. Ugy is van. Ezek valódi madarak és nem repülő halak, melyeket Madeirától keletre állandóan nagy tömegben látunk. Mozgatófoltok is usznak a víz felszínén s a messze láthatáron egész homályosan feltűnnek a brazil part körvonala. Öröm csillog a szemekben, az utasok egymás kezét szorongatják, kölcsönösen gratulálnak s kendőlobogattással üdvözölnék egy vitorlás halászcsonakot, mely egész közel bukdácsol. Egy óra múlva látjuk Recife lámpáit. A főárbcóra felkúszik a zöld-sárga zászló a Dél keresztjével, mire hangos „hurrah” a válasz. A parton fehérruhás sereg áll hosszú sorban. Fehérek, feketék, sárgák; autók túlkölnék, nagy vasdaruk nyújtogatják hosszú karjaikat. Csörömpölve hull le a horgonyunk, a melynek egy-egy lánca személt alig tudom fölemelni s máris jön a sürgönyhordó. Egy kábelgrammat és egy repülő levelet ad át. Mindkettőt Wild Lajos dr. küldi. Üzeni, hogy repülőgépen jön Rióg s a szívet hozza. Azután a bencés apát meghívóját kézbesítik. A hajóra felszáll egy egyszerű portugál pap. Minden papot tisztelettel szoktam köszönteni s vele is szóba állok. Kísül, hogy a jesusita provinciális. Rómában iskolatársak voltunk. Személyesen ismeri P. Banghát. Ő is szeretettel meghív Bahiába, ha visszafelé megint erre járok. Igen gyakorlati férfi. Két óra alatt igen sokat megtudok tőle. Brazília egyházi, gazdasági és társadalmi életéből. Főképpen a paphány okai érdekelnék. Az egyenlítő vérmérséklet és az aránylag olcsó megélhetés az „előretörő ifjúságot” nem csalogatja a kolostorok falai közé, ahol le kell mondani a családi örömről.

EGY KILO KÁVÉ 20 LEI

A parton nagy kosarakban ananász, narancs és mandarin vár berakásra. Bazársók 4—5 méter hosszú és 2—3 arasz széles kidolgozott kigyóbbőrket, üveg alá szoritott lepkéket, pálmaháncsból készült tarsolyokat és dohányt kínálnak eladásra. A hajó szakácsa egy pár zsák kávé és rizst, meg kakaót vesz fel s a vacsoránál nagy üvegtáblákban szolgálja fel az illatos ananászt. Nekem nem kell ma sem „töltött paprika”, sem spagetti, sem sült kolbász, sem karaj, sem borjú krott, sem torta, sem fagyalt, csak ananász, de abból aztán két pupozott tányérral. Brazil orvos barátom nevet és elmesél egy moztörténetet: A filmet Európában evár-

Karácsonyra!

ARLÁTH-nál

a legkiválóbb gyártmányú szalóncukorkák és csokoládé-babák

Kimoml I. C. likőrök

A legnagyobb **borok** és Vermouth, úgyszintén választékban **borok** tén Martini, Cinzano, Vinigi, Melini, Cornesta, Stirbey, Bratiano, Garoffid, Vinicola, Zaporojenco, Bronea, Cotnari, Mott-, Rein- és eredeti francia pezsgők

ARLÁTH, Belváros, telefon 11—65, Józsefváros, telefon 17—66

hajókaplán a hátrabakatt leviszi a gépekhez a hajógyomrába. A modern motoros hajók gyomra nagy belső tűz dacára, nem olyan félelmetes mele. Minden kazán kitűnően van izolálva, a legnagyobb tűz szomszédságában jégcsapok lögtak hűtőgépek oldaláról. A Neptunia 100 vagon argentin fagyasztott húst képes behajózni, éléskamrában hónapokig frissen megmarad a saláta, a gyümölcs és a zöld főzelék. A hajó kettős fenekében van elosztva az ivóvíz és a petróleum. Nyolc méter mélyen járunk a víz alatt, de akárhol is kapna lék a nagy test, a „porta di stagno” a „cinnkapu” bejárul és a veszélyeztetett helyet izolálja. Megnézzük a pékműhelyt, a modern villanyos konyhát, a mosókonyhát, kórházat, patikát, meglátogatjuk fényképezést, a bankot, a rádió leadót és a postát a rendőrséget, és a turisztikai hivatalt s aztán főmegyünk a parancsnoki hidra. Figyelem a műszereket. A kronometert, mely a grenwichi időt mutatja. A delejüt és a giroskopot, az akusztikai mélymérőőt és az üvegsekrényt, melybe a hajó összes zárt raktáraiból csövek vezetnek. Ha valahán tűz üt ki, a megfelelő csőből azonnal füst száll ki. A kis kormánykeréknek egy matröz figyel. Semmi sem kell igazítani, minden ugyszólván magától működik. A faliszekrényben egy egész muzeum van összegyűjtött zászlókból. A kapcsolókarok, amelyek a gépekhez vezetnek, hajszálpontosan működnek. Az automata telefon vezetéke az egész hajót behálózza, a parancsnok és a 8 kapitány pillanatok alatt mindenről értesül.

tották. Ebben a hosszrelesmes ideáljának a mely hódolattal egy kosár banánt és ananászt ajánl fel. A rici moziban a közönség akkorát kacagott a „sületlenségén”, hogy a filmet le kellett venni a műsorról. A szellemes „giardinetto” ugyanis brazil nyelven kifejezve nem más, mint ha valaki Európában szerelmesét egy kosár krumplival és tökkel tisztelné meg. Mert amíg Délamerikában egy kiló krumpli 10 lei, addig 30 banán és egy ananász összesen szintén csak 10 lei. De ha már a vásárcsarnoknál tartunk, akkor nem érdeketlen tudni, hogy egy kiló hus 18 lei s a kenyér ugyanannyi. Viszont egy kiló kávé vagy kakaó 20 lei, nagyban 10 lei. A cukor 12 lei. Nagyon olcsó a szappan és a bőrárúk.

RIO DE JANEIRO

Ma délen futottunk be a corcovadoi Krisztus-szobor alá. Az Ur Jézus kitarok karokkal fogadott. Öcsém átadta ölelését (abraçao) és máris végigszárgulodott autóval a világ legszebb öblének partján. Most látom, hogy Nápoly csak a Begapart lehet Rióval szembeállítva. A Cukorsüveggel szemben van a lakások, ahonnet végiglátok a vizen és a hegyeken. Ablakom alatt vagy tizféle palma, mamona, vad fügefák, liánok és az ágakon tarka madarak, kolibrisk s vagy húszféle énekes csatog. Alomvilág ez, amit boldogan ismerek meg. Az uccákon olyan az élet, mint Budapestén, Bécsben, Tókióban és Párisban összevéve. Az autók négyes sorokban szorosan egymásután futnak. A kirakatokban vagyunk s láttam tyuktojás nagyságu gyémántot, topáz, aquamarint.

A Pilari Miasszonyunk templomában miséztem. A templom tele volt kongregánistákkal, ök énekeltek. Az uccán kis fiúk és leánykák lopakodtak utánam és kezelt csoklatok. Két néger gyermek rám meresztette szemét, mert magyart kalopot még nem látott papon.

Két szobos fürdőszobás, uri lakásban nagy kosár piros róza és orchis, Wild Lajosné első üdvözlése. A kosár tövében 2 szentkép, 3 dió és 3 csokoládébonbon. Wild Lillike II. oszt. tanuló ajánlódéka, aki nem hiszi, hogy Európában is van dió. Elteszem tehát az első reggeli mellé, mely fekete kávéból áll nagy eüzt kannában, banánból, narancsból, mamona szeletekből, vajból és goyaba-ból.

De vár Vittorio Fonseca ügyvéd, egy rioi bennszülött igazi „carrioca”, akivel elindulunk a várost nézni.

Vadászrepülőgépeket készített Anglia

Menthetetlen a Columbus személyszállító hajó

Londonból jelentik: A Daily Express jelenleg szerint az angol repülőgéptervezők két új, új típusú vadászrepülőgépet készítettek, amely sokkal gyorsabb és erősebb, mint a Hurricane típusú gép. A Boulton-gyár már szeriákban készíti ezeket a gépeket és többet közülük már használhatja is vettek. Ezt az új típust „Defiant”-nek hívják, fegyverzete és gyorsasága azonban felülre titok. A gép minden alkatrésze fémből készült. Motorja több, mint ezer lóerős és a pitailés mögött páncceltornya van, ahonnan az

ágyúkat kezelhetik. A gépek szárnytávolsága 12 méter, hossza pedig mindössze kilenc méter. Egy másik Blackburn rendszerű gép is készül titokban, amelyet majd a haditengerészet szolgálatába állítanak. Ezenkívül a „Roc” vadászgépek szintén kétéltűesek lesznek, több ágyúval felszerelve.

Összesen 12 új típusú vadászgépet gyártanak szeriákban és ezeknek részleteiről semmi sem szivárogt ki.

Belgium és Hollandia belesodrónak a háborúba?

A Le Matin a semleges országok problémáival foglalkozik. Belgium, Hollandia és Luxemburg a Maginot és a Siegfried vonalak által van körülvéve és különleges földrajzi helyzetükkel fogva a háborús zónába esnek. Emiatt könnyen lehetséges, hogy akarunk ellenére könnyen belesodrónak a háborúba.

„ANGLIA ÖSSZEMÉRI LÉGI EREJÉT A NÉMETEKSEL

Londonból jelentik: (Dunaposta.) Sir Samuel Hoare főpécsetőrnagynak tegnapi rádióbeszédét mondták. Hoare azt mondta, hogy Anglia békét akar, de nem olyan békét, amely magában rejti a háború fertőző csíkjait. Ha Anglia háborút indít, sem politikai, sem katonai és tengerügyi tanácsára, sem pedig a nemzetközi elleni féltékenységből folytatja azt. A háború a háború azért tört ki, a világ nemzetei úgy érzik, hogy a maguk fontos nemzeti érdekeik védelmében vannak. A főpécsetőrnagynak kitért a légi háborúra és kijelentette, hogy Anglia kész összeméri erejét Németország légi erejével.

ELSÜLLYEDT EGY SVÉD GŐZÖS

Londonból jelentik: A Mars nevű 1449 tonnás svéd gőzös az angol partok közelében aknára futott és elsüllyedt. A hajó 7 matróza életét veszítette.

Légi rajj érkezik Kanadából

Londonból jelentik: Ottavai hírek szerint a Hogers kanadai nemzetvédelmi miniszter bejelentette, hogy az első kanadai légi rajj, amelyet Európába küldenek, a 106-os számú lesz, amelynek a winnipeg-i Vogliet lesz a parancsnoka. (Radio-Press.)

AKNAHARITÓ HAJÓKAT BOMBAZTAK A NÉMET REPÜLŐGÉPEK.

Amszterdamból jelentik: Ide érkezett hírek közlik, hogy egy német bombavető repülőgép a Shetland-szigetek közelében megtámadott hat angol aknautató hajót. Az egyik hajónak sikerült elérni a szigetet és a hajó legénysége elmondotta, hogy

egy másik aknautatóhajóról füstfelhőket láttak felszállni.

SÜLLYEDŐBEN VAN AZ ÉGŐ COLUMBUS.

Zürichből jelentik: A Columbus német személyszállító hajó még mindig lángokban áll, és lassan süllyed. Az eddigi jelentésekkel szemben a személyzet 54 tagja még hiányzik. A hajó megmentett legénységének jórészét Elis Islandon partraszállították.

Baran Coriolan dr. főpolgármester ünnepélyes beiktatása ma délelőtt megy végbe

Baran Coriolan dr. volt miniszter, aki királyi rendelet alapján újból Temesvár város élére került, szerdán éjszaka hazaérkezett Bucurestiből. Baran Coriolan dr. tegnapi délelőtt tíz órakor megjelent a városházán Tieran Emil dr. delegált főpolgármesterrel, akivel hosszasan értekezett a város különböző ügyeiről, majd pedig megkezdődött a főpolgármesteri hivatalnak Baran Coriolan dr. részéről való átvétele. Ez még a karácsonyi ünnepek előtt befejeződik. Tieran Emil dr. főpolgármesteri delegációja

ezzel megszünt és újból elfoglalja az első alpolgármesteri állást. Baran Coriolan dr. főpolgármester ugyancsak ezen a héten tanácskozik Tieran Emil dr. és Warth Péter dr. alpolgármesterekkel a hozzájuk kerülő ügyek beosztása felől.

Baran Coriolan dr. ünnepélyes főpolgármesteri beiktatása Marta Alexandru dr. királyi helytartó jelenlétében ma, pénteken délelőtt megy végbe díszes külsőségek közepette.

Cadum kenőcs minden bőrbetegség ellen

A bőr betegségei okozta fájdalmakat könnyen megszüntetheti, ha idejében használ Cadum kenőcsöt. Azonnal elmulasztja a viszketést, enyhíti és gyógyítja a bőr bármely irritációját vagy gyulladást. Ugyancsak felülmúlhatatlan kiütés, sebek, ótvár, csalánkiütés, aranyér, rüh, bőrhámítás és ezési rebek ellen.

Temesvári zeneszerző ünnepi miséje

A karácsonyi ünnepek alatt az egyházi zene terén értékes újdonság bemutatására kerül a sor. A katolikus Dóm ének- és zenekara ugyanis karácsony I. napján a püspöki mise alatt előadja Sykora Ottó, Temesvárott élő ismert zeneszerző, ünnepi miséjét. Sykora Ottó, nyugalmazott UDR főfelügyelő, annak idején a resciai vállalati zenekarnak évtizedeken át volt a karmestere és kiváló zenész hírében állott. Mostani szerzeményét, az ünnepi misét Pacha Ágoston megyés püspöknek ajánlotta, aki a dedikálást elfogadta. Sykora eddig már közel háromszáz zenei művet komponált, van közöttük szimfónia, szimfonikus költemény, kamarazenemű, zongoraverseny zenekarral, két tetszetős operett és több más. Műveit nagy sikerrel mutatták be számos alkalommal, így a bucuertisi rádió hangversenyzenekara, a királyi gárda zenekara, továbbá a budapesti, bécsi, prágai és pozsonyi zenekarok műsorán sikeresen szerepeltek. A most előadásra kerülő ünnepi miséje egy vallásos lélek gazdag megnyilatkozása. A betanítás munkáját Braun Dezső székesegyházi karnagy végezte. Sykora Ottó Prágában született és a zenei főiskolát is kitűnő eredménnyel látogatta. Nyugalomba vonulása óta Temesvárott él, Krayér Elemér kereskedő a kitűnő zeneszerzőnek a veje.

Kina általános offenzívát kezd

Washingtonból jelentik: Kina washingtoni nagykövete értesítette Rooseveltet, hogy a kínai kormány valamennyi arcvonalon offenzívát indít Japán ellen.



A Patronázs Egyesület nevelőintézetének megható karácsonyfaünnepéje

Nagyszámú és előkelő közönség vett részt csütörtökön délután a Patronázs Egyesület nevelőintézetének karácsonyfa ünnepségén. A színpad előtti állványon az ajándékok nagy tömege mutatta, hogy az egyesület választmányának hölgytagjai lelkes buzgalommal munkálkodtak és sikerült is nekik a Patronázs Egyesület nevelőintézet számára olyan ünnepet szervezni, amely a családi karácsonyi ünnepség hagyományait követve az egymás iránti szeretetre hívta fel a fiatalok figyelmét. Az ünnepségen megjelent Marta Alexandru dr. királyi helytartó, Baran Coriolan dr. főpolgármester, Lungulescu Ilie táblai főelnök, Goruneanu Tullius főügyész, Deleanu Stefan törvényszéki főelnök, Buzoianu Alexandru vezetőügyész és a bírói kar, valamint az ügyvédtársadalom számos tagja is. A megható ünnepséget a Patronázs Egyesület nevelőintézetének karnak nyitotta meg, amely elénekelt az Úr imádságát, majd karácsonyi éneket adott elő dícséretes fegyelmezett-

séggel. Azután egymást követték a szavazatok, országos-jelenetek és énekek, amelyeket a közönség nagy tetszéssel hallgatott. Az ünnepség keretében szétosztották a karácsonyi ajándékokat is az intézetben nevelt fiúk között, akiket élelmiszerekkel is megvendégelték. A bensőséges ünnepély az egyesület nevelőintézet alakított énekkar által előadott királyhimnusszal ért véget. Az ünnepség után a vendégek megtekintették a nevelőintézet műhelyeiben készült tárgyak kiállítását, amely szintén igazolta, hogy a Patronázs Egyesület által nevelt ifjakból a társadalom hasznos tagjai lesznek.

Szerdától vasárnapig

minden napon, d. u. 3 órától a

SCALA moziban

minden időköz legnagyobb, szenzációs színes filmje:

Robin Hood kalandjai

melynek főszerepeit
ERROL FLYN és
OLIVIA de HAVILAND
játsszák

HIREK

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1.200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1.400 lei.

TELEFON

26—10 és este 9 óra után 28—15.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

SZODAVIZ-DAL

A szikvizgyárosok most alakult céhének ajánlom

Ittam pezsgőt vödörzámra, bort úgy szíftam, mint a csap, sőt megvallom: megkóstoltam a gulyást is néhanap, az italtól reggel, este, éjjel számban volt az íz, de most mégis rájöttem, hogy legjobb csak a szódavíz.

Megfogadtam: éltam sora ezentúl majd másként lesz, ha szomjazom, garatonom nem folyik le többé szesz, milliomos lesz belőlem, megmarad majd a sok píz, mert legoesebb és jutányos ital csak a szódavíz.

Nem leszek már többé bágyadt, a mámort nem ismerem, nyelvem majd nem akadozik, nem lát duplán a szemem, virgone leszek, akár az őz, fürge leszek, mint a csíz, megíjítja a szívemet italom: a szódavíz.

A józsátság útját járom, példás lesz az életem, a sirásó italokat mind utálom, megvetem, hogyha innám: hátra volna esztendőm még tán vagy tíz, ámde bizony száz éves kort ad nekem a szódavíz.

Lett már pandur haramjából, káromlóból szerzetes, részegesből absztinens lesz, ez is csak természetes, nagyétkűnek vénségére vacsorája tejbegríz, így lesz nekem a szesz helyett italom a szódavíz.

Ezt a szilárd fogadalmat meg is tartom látomást, s pécsettét úgy ütök rája, hogy csapok víg áldomást, a gégémbe búcsúzáskor szesz folyjon s ne hig csiriz, ég veled bor, sör, snapsz, likör, jöhet majd a szódavíz.

KORÓ PAL

— A parlamenti szünetben hozott rendelet-törvények ratifikálása. Bucurestiből jelentik: Őfelsége, II. Carol király aláírta azt a rendeletet, amelynek értelmében a folyó év július 11-től november 25-ig terjedő időszak alatt hozott rendelet-törvényeket, amelyeket a törvényhozótestület szünetében adott ki, ratifikálják.

— Hitler kancellár karácsonyi pihenője. Amszterdamból jelentik: A Niuve Rotterdam Courant berlini tudósítója jelenti, hogy Hitler kancellár Obersalzbergbe utazik, ahol karácsonyi pihenőjét tölti.



December 22
Péntek
Zeno Anastasiu

1875. december 22-én halt meg Kemény Zsigmond báró erdélyi származású író és politikus. Különösen történelmi regényeivel szerzett magának maradandó nevet. Legismertebb két regénye a Zord idők és a Rajongók. Emelékére alakult a Kemény Zsigmond Irodalmi Társaság.

1878. december 22-én született Nagybanján Monay Ferenc minorita szerzetes. Többször volt aradi plébános, házfőnök és tartományfőnök is. Mint egyházi író is kivált és több kötetnyi munkája jelent meg.

1880. december 22-én született Aradon Jób Dániel író és színgazgató. Tanulmányai végeztével a hírlapírói pályára lépett, de ugyanakkor szépirodalommal is foglalkozott. Ifjúság címen verses kötetet jelent meg. 1913-ban színrekerült Orgona című színdarabja. 1907-ben került a Vigszínházhoz, a melynek előbb rendezője, majd igazgatója lett.

— Gyászistentisztelet Calinescu lelkiüdvéért. Bucurestiből jelentik: Abból az alkalomból, hogy Calinescu Armand miniszterelnök három hónappal ezelőtt meghalt, Curtea de Argesben istentisztelet volt, amelyen Portocala miniszter képviselte a kormányt.

— Hatalmas hóvihár Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Oriási erejű hóvihár dühöngött tegnap éjjel a fővárosban. A szél sebessége 90 kilométer volt óránként. Emiatt rövidzárlat keletkezett és a villamosok több órán keresztül nem közlekedhettek. Sok ház tetőzetét lesodorta a szél, amely cégtáblákat szakított le és fákat csavart ki gyökereitől a parkokból. Az így keletkezett akadályok miatt a forgalmat csak nehezen lehetett lebonyolítani. A Venus-pálya kerítését a szélvihar kidöntötte. Az országban számos helyen a telefon- és táviróösszeköttetés megszakadt.

— Nagy késéssel közlekednek a vonatok. Az északkeletről jövő szokatlanul erős szélvihar miatt a vonatok csak nagy késéssel futottak be a főváros állomására. A brassói személyvonat 104, a cernautii gyors 65, a pitesti személy 56, a szebeni személy 53, a constantai személy 51, a nagyváradi gyors 49, a jasi gyors 42, a galatii gyors 31, a chisinaui gyors 15 perces késéssel érkezett Bucurestibe. Hasonlóképpen a többi vonat is lényeges késéssel közlekedtek. Valószínűnek tűnik, hogy egyes vonalakat a megindult havazás eltakarja. Erre főképpen a Baragan síkságon, Dél-Basarabiában és Dobrugeában lehet számítani. A Dunán egyelőre minden forgalom szünetel.

**Célszerű karácsonyi ajándékok,
állandó értékkel!**

Optika, fotó, telisport cikkek.

Vételkény-
szernélküli
megtekintés:
kér;

okl.
látyszerész.
Temesvár
I.

— Megszüntetik a só és petróleumhiányt. Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi minisztériumhoz beérkezett jelentések arról számolnak be, hogy egyes vidékeken a lakosság só és petróleumhiánynyal küzd. A minisztérium megkereste a nemzetgazdasági minisztériumot, amely intézkedett a só és petróleumhiány megszüntetésére.

(—) Házasság. Rein Rezső mérnök és Retzler Baby holnap, szombaton délután félhat óraker tartják egyházi esküvőjüket az erzsébetvárosi plébánia templomban.

— Két hustalan nap hetenkint Magyarországon. Budapestről jelentik: A Magyar Élet Párt értesítőjének jelentése szerint arra számítanak, hogy január hónaptól kezdve hetenkint kétszer hustalan napot tartanak Magyarországon és egységes kenyértípust állapítanak meg a közfogyasztás céljaira.

— Ötmillió lei kártérítés két láb elvesztéséért. Galatiból jelentik: A galatii törvényészék tegnap hirdett ítéletet Bozalic Mihály hadnagy ügyében, aki pert indított az államvasutak ellen, mert múlt év december 24-én a freceai vasuti szerencsétlenség alkalmával mindkét lábát elvesztette. A törvényészék 5 millió lei kártérítést és 100 ezer lei perkoltséget ítél meg a hadnagynak.

— Magyar darabokat vásárol a bucarestii Nemzeti Színház igazgatója. Budapestről jelentik: Lica Alexandrescu, a bucarestii Nemzeti Színház igazgatója Budapesten tartózkodik, magyar darabok vásárlása céljából. A színházgató kijelentette a Magyarországi munkatársának, hogy jelenleg két magyar darabot játszanak a bucarestii színházakban.

Száz év előtti, ma is időszerű panasz

Egy száz év előtti almanachban találjuk a gnyos írást, amely elmondja, micsoda idegen szavakat használt az idők idegeneskedő gavallérja. Ime józú írás:

Az ily megvetemedett ifju reggel kiveszi kasznnyiból forhendmlijét, halskragliját, hozentrageját, lájbliját, strimpflijét, majd öltözködéshez látiz óráig neglizsében ül a gangon, ha azután nagy langevájljája van, akkor vizitre megy, vagy sét a promenádón. Ebédre karmenádilit, gebakkenehendelt vagy böfalamodit eszik szósszal. Délutiesetleg kuzineját übrerrásolja vagy megkeresi onkját, tántját, hol diskurál, majd este teatromba meg Biletát a parterre vált, de ha unja a mulatságetlmeget az első aufzug után gesellsaftba, szoáréba ha nagyon melege van, gefroreneszt eszik. Azt elmeget a kvártélyára lefeküdni. Ime az egész hszonnyeg órából csak fekszik és alszik magyarul, jegyzi meg a csípös kis írás, mely okulásul szolgálhat a mai magyar nemzedéknek is.

Sálak

Kesztyűk

Nyakkendők

Kötött sifelszerelések

Viliam Weisz si Fiul S. A.

I., Bul. Reg Ferdinand 8. Fiók: IV. Piat
Dragalina 10

Légyvédelmi előadások naptárja

December 22, péntek délelőtt tizenegy órakor román előadás a Capitolban gyárvarosi nők részére

December 23, szombat délelőtt tizenegy órakor román előadás a Capitolban gyárvarosi férfiak részére.

— Zár alá vették Auschnitt Edgar vagyonát Galatiból jelentik: Az igazságügyi minisztérium kérelmére az ügyészség elrendelte Auschnitt Edgar vagyonának zár alá helyezését és a városba lévő négy ingatlanának lefoglalását.

— Vasárnap dolgozhatnak a pékek. Bucurestiből jelentik: A munkügyi minisztérium rendelete értelmében a pékműhelyekben és a kenyérgyárakban december 24-én, vasárnap és december 31-én vasárnap nincsen munkaszünet.

— Leégett a bácspalánkai kötélgyár. Belgrádból jelenti a Rador: Tegnap este a bácspalánkai kötél- és zsákgárban tűz keletkezett. A gyár, amely német tulajdon, teljesen leégett. A kár igen nagy.

(—) Temesvárt elfogtak egy aradi zsebtolvajt. Az állomási rendőrség elfogta Szabó Jenő ismert aradi zsebtolvajt, aki a vonaton az utasok akarta kifosztani.

(—) Nagyőzsi asszony öngyilkossága. Clooc Katalin, hetvenegy éves nagyőzsi asszony a házában felakasztotta magát és meghalt. Az életút asszony már több ízben megkísérelte az öngyilkosságot, de tetteinek végrehajtásában mindig megakadályozták. Most sikerült tervét megvalósítani.

(—) Hamisított csekkék eladása miatt egy évre ítélték Wieder Salamont és Wendel Józsefet temesvári lakosokat. A vád szerint egyik amerikai vállalat hamisított csekkjeit eladták kétszázötvenkétezeleért Zaharovits Mendelnek, aki Palesztinába akar kivándorolni.

(—) Evangélikus istentisztelet Zsombolyán ma pénteken este hat óraker lesz. A karácsonyi áhítatot és istentiszteletet Argay György esperes tartja a katolikus gimnáziumban az evangélikus hívek részére.

(—) A vasárnapi istentisztelet az evangélikus templomban. December 24-én, advent negyedik vasárnapján délelőtt fél tíz óraker Argay György esperes magyar nyelvű istentiszteletet tart, tizenegy óraker német nyelvű istentisztelet lesz, prédikál Schemmel Viktor lelkes.

Mozi

M Ű S O R

Péntek, december 22.

APOLLÓ: A regiment gyermeke (francia film)
CAPITOL: A fekete-erdei hegedűs (német film)
CORSO: Bengáli (angol film).
SCALA: Robin Hood kalandjai (angol film)

Marta Alexandru dr. királyi helytartót lelkes ünneplés keretében üdvözölték hetvenedik születésnapján

Tegnap délben tizenkét óraker a királyi helytartóság székházának nagy dísztermében összegyűltek az összes tisztviselők, hogy hetvenedik születésnapja alkalmából üdvözöljék Marta Alexandru dr. királyi helytartót. Megjelent a Temes tartomány öt megyéjének valamennyi prefektusa és a városok polgármesterei is ott voltak.

A terembe belépő Marta Alexandru dr. királyi helytartót percekig tartó zajos taps fogadta,

amelynek elültével Ciupe Gheorghe dr. vezértitkár mondotta el üdvözlő beszédét.

— Az emberi életben — mondotta — több emlékezetes nap van és ezek között legfontosabb a születésnap. Hetven esztendeje annak, hogy Excellenciád született és munkás életének huszonegy évét már az új Romániában töltötte el. Amikor 1918 december 1-én az egyesülés megtörtént, minden jó román sietett kivenni a részét a megnagyobodott Románia kiépítéséből. Excellenciád, mint kiváló ügyvéd és kitünő bíró a Kormányzótanács igazságügyi osztályán fontos munkát végzett, majd átvette a nagyváradi, azután pedig a temesvári ítélőtábla főnöki székét. A háboru utáni Románia közeletének megszilárdításában azonban a politikai pártok megalkedése számos akadályt jelentett. 1938 februárjában az uralkodó Öfelsége az országnak új alkotmányt adott, amely véget vetett a politikai pártok és érdekcsoportok gátló munkájának. Az országnak tiz tartományra történt osztásakor Excellenciád, mint bánsági ember, Temes tartomány élére került.

Helytartói méltóságának másfél esztendeje gazdag az eredményekben.

Fogadja születésnapja alkalmával legőszintébb szerencsekívánatainkat. Adja Isten, hogy még sokáig dolgozhasson a tartomány és az ország érdekében.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Ciupe dr. vezértitkár átadta a helytartónak a tisztviselői kar ajándékát, a Pop Alexandru szatmári festőművész által készített

remekül sikerült arcképet.

Marta Alexandru dr. királyi helytartó megindultan válaszolt:

— Kedves munkatársaim! Köszönöm Isten-

nek a megélt hetven évet és azt az időt is, amely számomra még hátra van. Örömmel és szeretettel köszönöm az önk ünneplését, mivel az szív-ből jön. Pályámon mindenkor kötelességemet teljesítettem és

tehetségemből igyekeztem mindig minél többet adni.

De köszönöm önöknek is a munkát, amellyel engem támogattak. Értékes közreműködésüket továbbra is kérem. Fogadják jókívánásaikért jókívánásaimat.

A helytartó beszéde után ismét hosszantartó taps hangzott el.

A helytartósági ünneplés után Marta Alexandru dr. királyi helytartó az ítélőtáblára vonult, ahol

a bíróságok és az ügyvédek köszöntötték fel a hetven esztendő helytartót.

Lungulescu Ilie ítélőtáblai főnök tartalmas beszédben mutatott rá Marta Alexandru dr. igazságügyi szolgálatára és felemlítette az általa életrehívott intézményeket. Craciunescu Cornel semmitőszéki bíró tizenöt kartársa nevében üdvözölte a királyi helytartót.

A tizenöt semmitőszéki bíró, aki a legfelső igazságügyi fórum tagjainak negyedét teszi ki, mind Marta dr. iskolájából került ki.

Pop Ioan dr. kolozsvári ítélőtáblai főnök a Marta Alexandru dr. által húsz év előtt alapított erdélyi jogászgylet jókívánásait tolmácsolta. Labontiu Gheorghe dr. nyugalmazott semmitőszéki bíró a bánsági jogászai kör nevében mondott üdvözlő beszédet és emlékiratot adott át. Dobosan Ioan dr. ügyvédkamarai prodékán az ügyvédi kamara üdvözlését juttatta kifejezésre.

Marta Alexandru dr. válaszában, amelyet az üdvözlésekre adott, hangsúlyozta, hogy

életének vezérlő elve mindig a kötelesség-teljesítés volt

és mindig az a tudat adott erőt munkájához, hogy a feladatát lelkiismeretesen végzi. A szerencsekívánatokat szív-ből megköszönte.

Délben egy óraker a helytartóságon Marta Alexandru dr. királyi helytartó tiszteletére ötven terítékes ebéd volt. Ezen Vlad tábornok, aradi főpolgármester és Bengliu hunyadmezei prefektus mondtak pohárköszöntőket.

(—) Halálozások. Meghaltak: Taran Gheorghe harminnégy éves napszamos, Kovács Ferenc ötvenöt éves asztalos, Fülöp Sándor István két éves, Patu Ana született Campianu hatvanöt éves, Baba Etelka született Szőke harminnégy éves.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Szabó Helga, Muresan Mircea Olimpiu, Weber Helga Mária, Ortinau Erzsébet, Baba Iosif.

— Himler útja. Rómából jelentik: Himler római látogatása a déliróli németek áttelepítésével áll valószínűleg kapcsolatban. Ebben az ügyben Himler már két ízben járt Rómában.

(—) Korcsolyák, rődlik, karácsonyfa-állványok, különböző vasárúk és háztartási cikkek olcsón kaphatók Scherter Ottó vaskereskedésében Temesvár, I. Eminescu-ucca 5.

(—) Józseffelváért. A leégett Józseffelva ujjaépítésére V. I. olvasónk 100 leit adományozott. Gyűjtésünk ezzel 75.700 lei. További adományokat a Déli Hírlapban nyugtazunk.

(—) A Déli Hírlap szegényalapja javára tegnap a következő adományok érkeztek: V. I. 100, L. L. 100 és Z. I. 100 lei. További adományokat elfogadunk, mert nagyon sok a közmunkaalkotó felszárításra vár.

Karácsonyi ajándékok:

Fényképezőgépek, teniszütők, kölnivizek, manikűrök, borotvakészülékek stb. olcsón

WALLETH

Rabong és Schneider mellett.

(—) A város karácsonyi ajándéka a szegényeknek. Temesvár város ma délelőtt százötven szegény családot a karácsonyi ünnepek alkalmából pénzbeli segítyben részesít. Az egyes családok ötszázról ezeröt száz leig terjedő segítyt kapnak. Összesen százötvenezer lei kerül kiosztásra.

ELECTRON

Timisoara I, Piata Bratianu róm. kat. püspöki palota

a legnagyobb **RÁDIÓ** szaküzlet

ÚJDONSÁGOK: Nyomógombos, vibratoros koffer, autórádiók, takarékkapcsolásos telepes készülékek



... százegyhány készülékünk közül az Ön részére is lesz egy megfelelő!

Részletfizetés — Csere — Javítóműhely

NÉPRÁDIÓK lei 2500-2800

Landsdori kapitány bucsuja

Buenos Ayresből jelentik: Az öngyilkos Landsdorf kapitány kedden délelőtt engedélyt kapott arra, hogy ellenőrzés és tanuk nélkül beszélhessen embereivel. Ezeknek közölte, hogy felső parancsra feláldozta hajóját és ezek után mint tengerész, befejezteknek tekinti feladatát. Nem sokkal ezután követte el az öngyilkosságot a kapitány.

(—) Műkedvelői előadás. A református férfiszövetség karácsony másodnapján, december 26-án, délután félhatkor a Gyárvárosi Római Katolikus Ifjúsági Egyesület helyiségében műkedvelői előadást rendez. Előadásra kerül a Csipetke háromfelvonásos zenés vígjáték. Az előadás jövedelmét jótékony célra fordítják.

(—) Betörő kísérlet a józsefvárosi plébániatemplomba. A szerdáról csütörtökre virradó éjszaka ismeretlen tettes betörést kísérelt meg a józsefvárosi plébániatemplomba. A betörő keresztülmászott a templomudvar rácskerítésén és a sekrestyeajtót feszegette. Munkáját olyan zajjal végezte, egy ablakot is betört, hogy figyelmezők lettek rá a szomszédban lakó missziós testvérek, akik a betörésről telefonon értesítették a plébániát. Mire Wetzl György káplán Vetési Lajos sekrestyessel és annak fiaival a helyszínre érkezett, a betörő eltűnt. Az esetről értesítették a rendőrséget.

(—) Karácsonyi szünet az iskolákban. A temesvári katolikus püspökség a nemzetnevelésiügyi minisztériumtól tegnap távirati értesítést kapott, amely szerint az internátussal rendelkező középiskolákban a karácsonyi szünet december 21. napján, az internátus nélküli középiskolákban, valamint az elemi iskolákban a szünet december 22. napján veszi kezdetét.

— Megbukott egy miniszter — mert a bankból kivette a pénzt. Brüsszelből jelentik: Mack belga közlekedésiügyi miniszter csütörtökön benyújtotta lemondását. A lemondás oka szoros összefüggésben áll azzal a váddal, amelyet az egyik szabadalvú képviselő emelt Mack ellen, a kit azzal gyanúsított meg, hogy amikor a kabinban egyik titkos ülésén a Credit Anverzios bank összeomlásáról értesült, kivette pénzt a bankból, mielőtt az ügyész megérkezett volna. Bár a miniszter hangsúlyozta, hogy a vád nem felel meg a valóságnak, beadta lemondását. Utóda még ismeretlen.

— A jugoszláv miniszterelnök román kitüntetésére. Belgrádból jelentik: Cvetkovics jugoszláv miniszterelnök csütörtökön kihallgatáson fogadta Cadere belgrádi román nagykövetet, aki magas kitüntetést nyújtott át a jugoszláv kormányzóknak.

FAJBOROK

eisőrendű asztali borok a karácsonyi és újvívi ünnepekre legjobban beszerezhető

GALGON GYULA

fűszer- és csemegekereskedésében, I., Merczy és Eugen de Savoya-ucca sarok. Telefon: 24—59. Elsőrendű Szilasi bor literje 16 lei

(—) A Suciú-per újabb tárgyalásai. Megirtuk, hogy a városi vághid hűtőberendezésével kapcsolatos Suciú-per legutóbbi törvényszéki tárgyalásán Nicolau Constantin ügyvéd a vádlottak nevében újabb kifogást jelentett be a temesvári törvényszék ellen és kérte, hogy ezt a második kérvényt is terjesszék a temesvári ítélőtábla elé. Az ítélőtábla tegnap foglalkozott ezzel a kifogásolási kérvénnyel és miután megállapította, hogy az nincs kellőképpen felbélyegezve, azt érvénytelenítette. Az első kifogásolási kérelem után, amelyet elutasítottak, a második sem járt eredménnyel és így az ügy január 12-én újból visszakerül a temesvári törvényszék elé.

(—) Az evangélikus nőgyelet felruházási és karácsonyi-ünnepélye holnap, szombaton délután négy óraker lesz az evangélikus templomban, ami-kor istentisztelet keretében szétosztják a szegény gyermekek között a meleg ruhákat és az ajándékokat. Erre az ünnepélyre az érdeklődőket szeretettel meghívják

JUBILÁL A PÁNCÉLSZEKRÉNY

Érdekes fejezetek a rendőrség és a bűnözők örök harcáról

Jubilál a páncélszekrény, amellyel Perdieu francia mérnök lepte meg a világot száz évvel ezelőtt, 1839 karácsonyan.

Már csak azért is érdekes a páncélszekrény fejlődésének története, mert vele együtt tökéletesedett a kasszafurók technika is. Száz esztendővel ezelőtt ugyanis még minden pénzesládát vagy szekrényt egyszerűen kulcsal zártak be. Perdieu mérnök találmányával egyidejűleg azonban már kezdtek forgalomba kerülni úgynevezett kombinációs-lakatok is, melyekkel egy ideig sikerült is védekezni a betörők ellen.

A technika hatalmas fejlődése azonban rövidesen megváltoztatta ezen a téren is a helyzetet, a kombinációs zár nem volt többé akadály a betörők számára.

Néhány évvel később már feltűntek az egyre nehezebb és erősebb páncélszekrények, melyek hosszú ideig olyan ellenállóképesek voltak, hogy a betörők minden kísérlete csúfítottá vált. A technika fejlődésével azonban együtt fejlődik a bűnözős technika is és évtizedekkel ezelőtt az alvilág emberei

furás helyett robbantásokkal próbálkoztak, hogy kifoszthassák a modern páncélszekrényeket.

A nyolcvanas évek közepén használtak először nitroglicerint arra a célra, hogy hozzájuthassanak a páncélszekrények tartalmához. Érdekes, hogy az első nagyarányú párisi kasszarobbanás tettese egy nő, a csodálatosan szép Ninette Blancharde volt.

REDUKÁLJÁK A KOCKÁZATOT

Nobel találmánya azonban nem felett meg a bűnöző alvilág „izlésének”. Nem végezhetette munkáját csendben, hiszen a robbanás zaját meghallhaták, ami a fölfedezés veszélyét rejtette magában. Ez annál is inkább hátrányos volt a bűnözők számára, mert hiszen a bankok trezorjai, a gazdagok páncélszekrényei sohasem a periferiákon, a néptelen helyeken voltak elhelyezve, hanem rendszerint a város szívében, a kereskedelmi élet gócpontjában, ahol a rendőrség fokozott éberséggel figyel a pénz öfelségére. Keresni kellett tehát olyan módot, amely redukálja a kockázatot, amellet a nitroglicerinnel való robbantás nemcsak a páncélszekrény anyagát, hanem magát a kincset is megsemmisíthette.

A világ kasszafurói idestova 25 év óta használják az oxid-acetilén-fákllyát, ezt

az égő-vágó szerszámot,

hogy bejussanak a páncélszekrények belsejébe. Ez a szerszám hosszú ideig a páncélszekrénykészítők és a kasszafurók között folyó nagy párbaft látszólag a gonosztervű javára döntötte el. Olyan ez, mint a haditechnika örökös küzdelme, amikor páncéltárat készítenek, mely ellen egy ideig tehetetlen minden fegyver, de aztán kipattan valakinek agyából

az új ötlet és ismét a fegyverek kerekednek hosszabb-rövidebb időre a védelmi eszközök fölé. A pénz körül folyó harcban is sokszor bizonytalan, hogy vajon kié a győzelem.

Valoszinűnek látszik, hogy a nagy harcot Amerika fogja eldönteni. Amerikában ugyanis újabban egy olyan fémkombinációból készült páncélszekrényt kezdenek használni, amely eddig sikeresen állt ellen az oxyd-acetilén-fákllyának. Érdekes, hogy ennek az új fémkeveréknek feltalálója egy I. G. Donaldson nevű fémtechnikus, aki már harminc évvel ezelőtt figyelmeztette a világot az oxyd-acetilénűg hatalmas képességeire. Akkor kinevezték őt a pénzszerénygyáros szakemberek, de később kénytelenek voltak igazat adni ennek a kiváló fémtechnikusnak. Az oxyd-acetilén-fáklly 1906 körül tűnt fel először. Egy Fouche nevű francia ember kért akkor amerikai szabadalmat olyan fákllyára, amely az acetilén-gáz oxigén atmoszférában való égetésével dolgozik.

ZSENIÁLIS KASSZAFURÓK

Két esztendővel később egy Jofram nevű svéd kért szabadalmat egy egyszerű égővel való acélvágás módszerére. Jofram a Fouche-féle fákllyával előbb vöröse hevítette az acélt és a hevült feltra bocsátott óvatosan oxigént.

Kezdetben csak a tisztességes munkát szolgálta az új tökéletes acélvágó, azonban akkor is akadtak, akik

felismerték a kasszafurásra való könnyű felhasználását.

Ezek a kitűnő szakemberek azonban még nem a bűnözők közül kerültek ki és az új kasszafuróeszköz-

nek premierje csak a világháboru elején, 1915-ben volt Louisianában. Egy bank páncéltáratán próbálták ki sikeresen. Két évvel később ugyanennek a bankkerékségnek már egy modern páncéltáskasszát is megfúrták vele. 1917-ben három ilyen eset kellett feltűnést, egyre inkább szaporodtak a kasszafurások. Most már persze nagyobb visszhangja támadt Donaldson szavának és a páncélszekrényépítő technika egyre tökéletesebb ötvözetből igyekszik előállítani a páncélszekrényeket, melyek ellenállnak az oxyd-acetilén-fáklly hatásának is.

Budapesten leleplezték le a világhírű Papakosza-bandát, amely előzőleg más európai főváros banknegyedében hajtott végre soha nem ismert eszközökkel kasszafurásokat. Egy elzüllött, zseniális görög mérnök, egy nagykereskedő és egy orvos tartozott a Papakosza-bandához, amely Budapesten is végrehajtott két kasszafurást, de a detektívek nyomukra akadtak és leleplezték őket.

A KUTYÁS VALENTIN

A magyar kasszafurók között talán a legveszedelmesebb volt a néhány évvel ezelőtt elhunyt Medvegy Vili, akit a betörőkirály néven ismertek az alvilágban. Utóda Valentin Miksa lett, a „kutyás Valentin”, aki azért kapta ezt a nevet, mert

Dobermann-kutyája őrizete mellett furta meg a kasszákat.

Valentin Miksa is meghalt nemrégiben és az utóbbi idők kasszafurói már kisebb felkészültséggel és primitívebb eszközökkel próbálták végrehajtani a kasszafurásokat, melyeknek tettese szinte kivétel nélkül rendőrökre jutottak.

A páncélszekrény százéves jubileumán találtak fel Amerikában a mangán-acélt, amely ellen egyelőre tehetetlenek az alvilág alakjai. De a harcot egy pillanatra meg hagyják abba. A polgári rend és béke ellenségei csak megpihennek, de nem adják fel a harcot.

Angol utazó nem nagyon hizelgő leírása a százhetven év előtti Bánságról

A Bánság egykori életére vonatkozó külföldi adatok rendkívül gyérek. Nem igen jutott eszébe idegennek, hogy ellátogasson erre a miázmas, betegségeket árasztó vidékre. Annál érdekesebb vendég volt tehát itt a tizennyolcadik század végén Báró Born Inigó, aki tapasztalatait Travels through the Banat of Temesvár címen közölte, egy Londonban 1777-ben megjelent kis munkájában. Onnan vesszük az alábbi adatokat, amelyek igen szomorú fényt vetnek az akkori Temesvárra és a Bánságra.

A temesi Bánság az a vidék — írja — amelyet csanádi vagy temesi grófság név alatt találhatunk fel. Ez a terület teljesen elkülönült életet él Magyarországától. Temesvár igen csinos, erős város, a környező mocsarak azonban igen egészségtelenné teszik. Legjobbban megy itt az orvosoknak, mert a hideglelés és mindenféle lázbetegségek sok foglalkozást adnak nekik. Egyébként sem barátságos ez a város. Már kora reggel rettenetes láncsörgésre ébredtem szálláson. Ugyanis a sáncmunkára ítétek haladtak el párosan az ablakom előtt. Midőn később szállásomat elhagytam és alaposan körülnéztem, akkor sem nyertem kellemesebb képet. Mintha csak ispotály volna egész Temesvár. Az utcákon csupa sápadt és kísérteties alak látható, a legszebb épületekből mindenütt halvány és becsesített arcok kukucskálnak ki. Az asszonyok és leányok fel vannak puffadva a hidegleléstől. Hisz ez a halál országa, ahol csontvázak járnak-kelnek. Ebédkor a körülöttem levő vendégek, sőt az idegenek közül is némelyik, azt sem tudták, hova legyenek a hidegleléstől; egyik didergett, másiknak a fogai vaogtak, a harmadik a nagyfokú láztól keletkezett szomját alig tudta oltani.

Siettem is innen Lugosra. Kellemes időket töltöttem e mezővárosban és meglátogattam ismerőseimet, akik egészségesebb vidékre menekültek a temesvári lázfészkek elől. De innen is csakhamar indultam tovább. Lugostól Déváig rettenetes kínokat kellett kiállnom. Az utat a Maros folyó és a hegyek között oly meredeken emelkedik, hogy a négy ló elé még nyolc ökröt kellett befogni. Az utak biztonsága itt már sokkal nagyobb. Az erdélyiek polgárosultabbak és szelidebbek a bánságiaknál. Meglehet, hogy a kormány rettenetes szigorú is előmozdítja ezt; nemrégén három rablót húztak karába. Ez a büntetés, amely a Bánságban még gyakrabban szokásos, oly benyomást gyakorolt a lakosságra, hogy éjjel is bátran lehet mindenütt utazni.

Ilyennek látta a hajdani Temesvárt és a hajdani Bánságot báró Born Inigó és Londonban kiadott művével bizonyára nem csinált az ideutazásnak nagy reklámot. Járványok, nyavalyák, rablás, karóbahuzás, — nem olyan hívószavak ezek, amelyek arra ösztönözték volna akár az angolokat, akár más idegen nációk fiait hogy a mi ősi pátriánkkel megismerkedjenek. De hát Born Inigó azt írta, amit látott, vagy legalább is úgy írta meg a dolgokat, ahogyan látta vélte őket. Ő az igazságra törekedett. És sora mindenesetre bennünket is meggyőznek arról hogy valóban nem lehetett valami idilli élet a Bánságban, anno 1770-ben. E.

A magyar színtársulat karácsonyi előadásai

Hétfőn d. u. 3 órakor olesó helyárrakkal:

Megsértették a minisztériumot

(vigjáték)

Hétfőn d. u. 6 órakor:

A tolvaj

(dráma)

Hétfőn este 9 órakor:

Feleség

(vigjátékujdonság)

Kedden d. u. 3 órakor olesó helyárrakkal:

Megsértették a minisztériumot

(vigjáték)

Kedden d. u. 6 órakor és este 9 órakor:

Feleség

(vigjáték)

Szerdán d. u. 6 órakor:

Feleség

(vigjáték)

Szerdán este 9 órakor:

Gyümölcs a fán

(vigjátékujdonság)

Csütörtökön este fél 9 órakor:

Gyümölcs a fán

(vigjáték)

Érdekes reformok az új polgári törvénykönyvben

A törvénytelen gyermek atyja nevét viseli és örököl az atya után. Megszűnik az özvegyi haszonélvezet. Kereskedő csak két évig érvényesítheti követelését

Az 1940 március 1-én életbelépő új polgári törvénykönyv minden állampolgárra nézve nagyfontosságú rendelkezéseket és szabályokat tartalmaz. A törvénykönyv új és modern alapon szabályozza a magánjogi viszonyokat, a hagyatéki és családjogi kérdéseket. Bár az új törvénykönyv nagyrészt francia és a magyar jogszabályokon alapszik, mégis számos olyan újítást fog behozni, amelyek gyökeresen megváltoztatják a jogok és kötelezettségek eddigi rendszerét. A módosítások egyneműkét alább soroljuk fel:

1. A jövőben erkölcsi kártérítés is kérhető attól, aki anyagi kárt okozott, így például gépkocsibaleset által okozott testi sérülésnél, az eljegyzés felbontásánál, válásnál.

2. Mindenemű pénzbeli követelésnél vagy kihitelezésnél, amelynek összege a 2000 leit meghaladja az adósnak sajátkezűleg írt nyilatkozatot kell adnia, amely ezt a megjegyzést tartalmazza: „Érvényes és általam elfogadott X. összeg erejéig.” Enélkül a kötelezés érvénytelen.

A 2000 leit meghaladó követelés a bíróság előtt nem igazolható, ha kötelezőnyem nem készült.

3. Az általános elévülési idő a jövőben nem 32 év, mint eddig volt, hanem 20 esztendő.

4. Kereskedők kihitelezéséből eredő követelés két év alatt elévül, vagyis ezen időn túl bíróság nem követelhető.

5. Orvosok, gyógyszerészek és ügyvédek foglalkozásukból eredő követelése 3 év múlva elévül a követelés keletkezésének időpontjától számítva.

6. Bevezették az osztrák jogból ismert felén teli sérelem rendszerét, vagyis ha a vételár a vett dolog értékének felét sem éri el, úgy az ügylet érvénytelenítése kérhető. Az ilyen kereset elévülési ideje két év.

Teljes átalakuláson megy át az új kodexben a családjog és főleg a nő jogállása. A nő minden polgári, magánjogi és kereskedelmi jogot gyakorolhat férjének beleegyezése nélkül is.

7. A férfi felel a nőnek minden háztartási és személyes jellegű bevásárlásainak vételáráért.

8. A nő jogosult férje nevének viselése mellett leánykori nevét is viselni, ha ebbeli jogát a házasságkötés alkalmával fenntartja.

9. Ha a nőtartásra kötelezett férfi nem tesz eleget kötelezettségének akkor a férfi adósa kötelezhető, hogy közvetlenül a nőnek fizessenek.

10. Idegen országok mintájára ezuttal először nyer részletes szabályozást a házassági szerződés intézménye.

A házastársak a jövőben házassági szerződésben megegyezhetnek a vagyonelkülönítési rendszerben, ami annyit jelent, hogy a házastársak mind-egyike rendelkezik vagyonra felett és a férfi tartozásait a feleség vagyonra nem foglalható le, ahogy a házassági szerződést felmutatja. Eddig a feleség csak igényperrel, tanúkkal való bizonyítással és általában nehézkes eljárással szabadulhatott attól, hogy vagyonra a férj ellen vezetett foglalás alól mentesüljön.

A másik házassági jogrendszer a hozományi rendszer, amelyben a feleség hozománya a házasság tartama alatt semmi szín alatt sem idegeníthető el és nem csökkenthető. Még a feleség sem rendelkezik a törvényszék jóváhagyása nélkül hozományi vagyonra felett. Ez az újítás igen jelentős, mert eddig gyakori eset volt, hogy a férj elköltötte a hozományt és halála után minden anyagi támasz nélkül maradt özvegye.

11. A jövőben a férj nem rendelkezik a nő vagyonra felett, mint eddig, csupán kezeli azt.

12. Hűtlen elhagyás címén a jövőben nem lehet válpéért indítani. Ezzel szemben a súlyos sértés miatt válás intézménye bevezetését nyer.

A hat hónapos ágytól és asztaltól való különválás a jövőben nincsen. Bevezették még azt a lehetőséget is, hogy a házastárs kérheti a házasság felbontását azon a címen, hogy a másik házastárs több, mint három éve elmebajban szenved.

13. Valóságos társadalmi reform számba megy az apaság megállapítási keresetek új rendszere. Eddig a törvénytelen gyermek csak tartást kérhetett a természetes apától. Az új kodex szerint kérheti az apaság megállapításával egyidejűleg, hogy törvénytelen atyjának nevét viselhesse és hogy úgy örököljön ezután, mint a törvényes gyermek.

14. Teljes átalakuláson fog átmenni az örökjog, amely különösen a feleségre nézve tartalmaz kedvező megoldásokat. Az ági vagyon rendszer megszűnik, így tehát a szülőkről maradt vagyon nem száll vissza a szülők rokonására (ágára.)

Ezen rendszer mellett a gyermektelen özvegy az ági vagyonnak csak haszonélvezetét örökölte, bármily hosszú ideig is állott fenn a házasság. A tulajdonjog pedig átszállott, jobban mondva visszazállott az apai ágra, az oldalági rokonokra. Az új törvény szerint, ha csak oldalági örökösök maradtak, akkor az özvegy a vagyon egynegyed részét örökli, maradtak, akkor az özvegy a vagyon felét örökli. Ha pedig gyermekek maradtak a házasságból, akkor az özvegy a vagyon háromnegyed részét örökli. Természetesen ekkor visszanyeri a hozományi vagyont is.

Ez az örökletési rendszer azonban csak akkor áll be, ha az özvegy legalább három évig élt az elhunyt férjével.

15. Ha gyermekek vannak, a szülők vagyonuknak csak egyharmadát idegeníthetik el.

A férfi tartozik biztosítási felesége javára legalább annak a vagyonnak a felét, amelyet halála után felesége tőle örökölné.

A törvénytelen gyermek felét örökli annak, amit a törvényes gyermek örököl, vagy ennek nemlétében örökölné.

A nő örökjogának ilyen rendezése mellett megszűnik az a visszásság, hogy az az özvegy, aki urával évek hosszú során át dolgozott, a rokonok, szülők és gyermekek kegyére legyen utalva.

16. Kisebb jelentőségű újítás az például, hogy az elvesztett dolog tulajdonosa a megtalálónak az érték tíz százalékát, mint ledíjat tartozik kiadni. (Osztrák polg. törvénykönyv.)

Jövőben az 5000 leien aluli értékű tárgyak pereiben a felet ügyvéd nem képviselheti és személyesen tartozik megjelenni. Megszűnik az ügyvédi képviselet a válóperekben is, ahol a felek személyesen tartoznak megjelenni és kijelenteni, hogy nem kívánják a házasság fenntartását.

Az új polgári perrendtartás egyébként visszaállítja a községi bírásokot, amely 500 leig terjedő követelések tárgyában dönt. Március 1-ig a régi magánjogi törvények és gyakorlatok maradnak életben, de ezen időponttól az egész országban egységes lesz a magánjog, az új kodex rendelkezései szerint.

Dr. D. Gh.

Színház

Nagysikerű ujdonságokkal kezdi vendéjátékát a Thalia

Élénk elővétel kezdődött a színházi pénztárnál a Thalia karácsonyi előadásaira. Az a szokatlan nagy érdeklődés, amely az ünnepi előadások iránt megnyilvánul, bizonyossá teszi, hogy minden előadást zsufolt ház fog végigtápolni. Indokolt is ez a nagy érdeklődés, mert ezuttal is olyan gazdag és nívós műsorral jön a Thalia Temesvárra, amely még a legkényesebb színházlátogatók igényeit is könnyen kielégíti.

Már az ünnep első napján bemutatást tartanak a magyar színészek, amikor is Bókay János legújabb vígjátéka, a Feleség kerül bemutatásra. Ez a pompás vígjáték, amelyet Kolozsvárott maga az illusztris szerző rendezett, egyike lesz a színház nagy meglepetéseinek. A második bemutató Zilahy Lajos ujdonsága, a Gyümölcs a fán. Ezt a merész tárgyú, bátor hangú darabot olyan előadásban látja majd a temesvári közönség, amely sokáig emlékezetes marad.

A THALIA MŰSORA:

December 25. hétfőn délután 3 óra: Megsértették a minisztériumot. (Olesó helyárrakkal).

December 25. délután 6 óra: A tolvaj.

December 25. hétfőn este 9 óra: Feleség (Bókay János óriási sikerű vígjátéka.)

December 26. kedden délután 3 óra: Megsértették a minisztériumot. (Olesó helyárrakkal).

December 26. kedden délután 6 óra: Feleség

December 26. kedden este 9 óra: Feleség

December 27. szerdán délután 6 óra: Feleség

December 27. szerdán este 9 óra: Gyümölcs a fán (Zilahy Lajos legújabb, nagysikerű vígjátéka)

December 28. csütörtökön este fél 9-kor: Gyümölcs a fán.

December 29. pénteken nincs előadás.

HOTEL CERNA

Baile-Herculane

december 20-tól nyitva.

100 kényelmesen berendezett szoba fürdővel, hideg-meleg vízzel, gőzfűtéssel.

Egyágyas szoba napi 130-150 lei-ig
Kétágyas 180—210 lei-ig

Directiunea Hotelului Cerna
Telefon: 33. szám.

IRJUNK

egyszer arról is, hogy tulajdonképpen ki vagy mi is a nép? Állandóan halljuk és olvassuk, hogy ezt meg azt kell tenni a népért, így a nép, meg ugy a nép, nem szabad elhanyagolni, törődni kell vele, bele kell vonni a nemzetfenntartó és államépítő munkába. Úgy beszélnek és úgy írnak a népről, mintha az külön osztály, külön kaszt, külön társadalmi osztály lenne. A nép mi vagyunk, valamennyien együttesen, kicsinyek és nagyok, szegények és gazdagok, foglalkozásra és társadalmi állásra való tekintet nélkül. Tekintet nélkül a nemzetiségre is, mert az elkülönülés szerint nép- vagy nemzetcsoporthoz beszélhetünk csak. Más megint a nemzet és ennek is két válfaja. Az egyik a politikai nemzet. Ennek tagja minden ugyanazon állam határai között és állampolgári jogokkal bíró ember. Ezentul van a nemzetiség szerint megkülönböztetett nemzet, melynek tagja minden ugyanazon nemzetiséghez tartozó egyén, függetlenül attól, hogy egyazon állam határai között élnek, vagy szétszórva több országban az illető nemzet fia. Így van román nemzet, magyar nemzet, német nemzet.

Nép alatt valami egészen helytelen meghatározásból kiindulva rendszerint nem egy nemzet összes fiait értik, hanem annak egy bizonyos rétegét, a szegényebbeket, az alacsonyabb rangban levőket, a köz- és társadalmi életben kisebb szerepet játszókat. Maradványa ez a régi rendi világnak, amikor a nemzetet csak a nemesség és később a polgárság is alkotta, az ugynevezett nép pedig kívül maradt az alkotmány sáncain. Ma, amikor minden alkotmány népi, demokratikus alkotmány, nem beszélhetünk népről a régi értelemben, mert egyrészt nem felel meg a tényeknek, másrészt pedig bántó, lealacsonyító, lebecsülő mellékvonás van ennek a szónak, ha nem valamennyiünkre értjük. Mert — ismételjük — a nép mi vagyunk valamennyien. A romániai magyar nép nem egy réteget jelent csak, hanem a nagy- és kisbirtokostól kezdve az intellektuelen, iparosokon keresztül a napszámosig mindenkit. Nép és népközösség fedik egymást helyes értelmezésükben.

Fontos ezt megtanulnunk és megjegyeznünk, mert szintén egyik eszköze annak, hogy a hajdani válaszfalak, melyek a valóságban már régen leomlottak, végleg eltűnjenek közöttünk. A főuri vagy polgári, a szellemi vagy kézi munkásnak nincsen és nem is lehetnek más nemzeti érdekei. Egyazon nemzet fia egyazon nemzeti sikon találkoznak. Ha nem így van, akkor valamelyik rossz úton jár. Ha elő akarom mozdítani a magyar nép érdekeit, ha szolgálai akarom javát, akkor nem választhatok ki egy osztályt, egy foglalkozási ágot, hanem az egész kollektivitást kell szolgálnom. Az egész népet. Az egész népi közösséget. A népi, a nemzeti közérdeket. A nép nem az, ami régen volt, amit a költő is ugy énekel meg, hogy az istenadta nép.

Ne beszéljünk fitymálva, foghegyről, fensőbbeségek góggal a népről, hanem szerezessük és becsüljük meg, mert benne önmagunk megbecsülése rejlik. Támogassuk, neveljük és tanítsuk, istápoljuk, szolgáljuk és segítsük a népet, mert ezáltal önmagunk életszintjét emeljük. Hiszen mi magunk, valamennyien együtt alkotjuk a népet. Testvértelen és rokontalan az a szerencsétlen, akinek gyökerei nem nyulnak a néphez, a népi talajba. Önmagát tagadja meg, aki a néphez való tartozását megtagadja. Hígyjük és valljuk tudatosan a népi együvértartozandóságot, érezzük a közösséget és ezen érzés vezessen mindannyiunkat a népről, önmagunkért való cselekedeteinkben. Az egy valamennyiért és valamennyi egyéért elv vezéreljen bennünket, akkor nemcsak beszélni fogunk népközösségről, hanem ez a szó megtelik tartalommal és ténylegesen is az élet valóságává lesz.

= KÖZGAZDASÁG =

Nem a vasuti fuvardíj drága, hanem a mellékilletékek

A vasut a különböző taxák miatt nem tudja emelni a tarifát

A közlekedési minisztérium tanulmányi osztálya foglalkozott a vasuti tarifa emelésének elvi kérdésével és — amint a minisztérium sajtóosztálya közli — arra a megállapításra jutott, hogy nem a vasuti tarifa magas, hanem azok a mellékilletékek, amelyek a vasut nem önmaga, hanem más alapok számára szed. A megoldás az, hogy vagy globális tarifába egyesítik a mellékilletékeket, vagy lemondanak arról, hogy azokat az eddigi mérvben szedjék, mert azok nagysága mellett a vasuti tarifa nem emelhető anélkül, hogy az elsőrendű szükségleti cikkek drágulását ne vonná maga után.

A vasut mellékilletékeket szed az áruszállításnál a következőknek: kincstár, utépítési alap, repülőalap, megye és törvényhatóság számára.

Mindezeknél a CFR csak a pénzbeszedő szerepével bír — jutalék nélkül. Ezeknek összege nagyobb, mint maga a fuvarbér és ezek okozzák azt, hogy ahol lehet, a felek elkerülik a vasuti szállítást. Különösen áll ez a rövid távolságra való szállításhoz. Például 100 kg. husnak 40 km.-re való szállításánál a vasut önmagának 23 lejt szed be, a fiskusnak 32 lejt (repülő, utadó, nyomtatvány), ehez járul az értékvám és az állategész-ségügyi illeték, ami összesen 390 lejt tesz ki. Ha ugyanezt az árut (hust, zsirt) 100 km.-re szállítják, a CFR fuvarbére 47 lei, a mellékjárulékok 316 lei. Még 700 kilométeres távolságnál sem éri el a fuvarbér (205 lei) a mellékjárulékok összegét (343 lei).

Azonnal kap behozatali engedélyt, akinek külföldön devizája van

Az import lényeges megkönnyítését jelenti az új rendelet

A behozatal nagy nehézségeinek leküzdése végett a nemzetgazdasági miniszter intézkedett, hogy azoknak a behozatali kérelmét, akiknek maguknak van külföldi diszponibilis devizakövetelésük, ennek az erejéig

minden fenntartás nélkül és azonnal engedélyez-zék.

A nyersanyaghiány az ipari vállalatoknál annyira érezhető, hogy ámbár semmiképpen nem kedvez rájuk, hogy maguk gondoskodjanak diszponibilis devizákról a behozatal részére és nem a tőzsde útján kapják ezt meg, mégis ezen az áron is vállalkoznak a behozatal, csak hogy ne kelljen üzemiük megállaniok. A külföld egyre inkább arra az állappontra helyezkedik, hogy csak készfizetés, sőt előre fizetés ellenében szállít, a külkereskedelmi hivatal azonban nincsen abban a helyzetben, hogy ennek kor-

látlanul és sürgősen eleget tudjon tenni, így tehát a vállalatoknak maguknak kell megtenniük minden erőfeszítést a behozatal biztosítására. A miniszter rendelkezése szerint korlátlan összeg erejéig kérhetik a vállalatok az erre vonatkozó engedélyt, de csak január 15-ig. Ezen a napon megszűnik a kedvezmény.

(=) Iparosok adóvallomása. Azok az iparosok, akiknek három évre érvényes patenta fixa megadóztatása az újévvel lejár, amennyiben az adóknak át-vitelezése történik, úgy 1940 évi január 31-ig, mint a legutolsó határidőig, az adótörvény értelmében új adóvallomást kötelesek a pénzügyigazgatóságon benyújtani. Felvilágosítással szolgál az ipari munkaadók szindikátusa, délelőtt 9—11 óra között.

RÓZSASZÜRET

IRTA: LIGETI ERNŐ

37

Hát csak gyakorolja a szemét, kedves Darier, — gondolta magában Isabel, ő azonban leengedte a szempilláit. Mennyi töményített unalom is van a nem viszonzott szerelmekben és milyen mérhetetlenül ostobák a férfiak, ha egy sziklafalat kezdenek ostromolni.

De Darier nem volt olyan ostoba, — még ostobább volt. Mindent jól látott, Isabel sértő közönyét és a gúnyt, amely mint valami hullám, ki-kicsapott a szeméből. Most pedig behúnnya a szemét, talán már alszik is. Még is be fogom bizonyítani, hogy ő az anyém lesz — buzdult fel benne az elhatározás.

Minden további kísérlet azonban megint elodázódott, mert Montfleury visszajött a fülkébe.

10.

A csöndes estében valóban gyönyörtől it-tasan csattogott a fülemüle.

Ha majd elnéptelenedik a falu teljesen, elhomályosulnak a törpe házak kis ablakaiban a fények és az enyhe hold ráereszkedik a tájra, Peju félrehajtja a rózsabokrokat és észrevétel-nül ott terem a filagóriában. És akkor beszélgetni fognak, sokszor addig, amíg a kakas meg nem szólal.

Percről-perce következett be a világ mély nyugalma. A parasztek, elcsigázva a nap fáradalmaitól, nyitott szájjal alszanak és talán a szüretéről szövik álmodat, amely mihamar bekövetkezik. A rózsák végtelen mezője sötét ragyogással nyúlt el a párás fényben. És a levegő illatoktól volt oly sűrű, hogy nehezen lehetett lélegzeni benne.

Hogy is történt csak? Amikor kitavaszkodott és a világ fölött már a pünkösdi napok ősze szépsége vonult át, Iván hazament Plovdiva.

Ahogy tervezte, csak két hétig maradt ott. Azután az egész család kiment a birtokra.

Az idén korábban ígérkezett a nyár, mint más esztendőben. Az öreg Nestrov Botju Mitov-val már hűsvét után kiköltözködött. Mihelyt a mezőkön már az első tavaszi szél fújdogált, a nap aranylós mosolyára szétteredeztek a völgyek jégpáncéljai és a megolvadt hó vize lecsörgedezett, vörhenyes foltokat hagyva maga után a domboldalon, a két férfinek már nem volt maradás. Az a boldog izgalom, amely benne lihegett a bolgár tavaszban, magával szédítette őket is. Az öreg, csontos gazdának, Botjunak, — aki tulajdonképpen nem volt „öreg”, csak, mert ő volt a munkának legfőbb ura, tekintették annak, — egyszerre elmúlt minden derékfájása, egyenes, mint egy facölöp, állott meg a táblák közötti mesgyn és körülnézett a nekepezdülő földeken, a nyírfák és a fűzfák sorain, újra felidézve magában azt a látványt, amelynek emlékképeit már gyermekkorra óta őrizte. — mintha hűsz esztendőt fiatalodott volna. És Nestrov, Iván unokabátyja, amikor széles teste lehajolt, hogy egy földgöngyöt fölemeljen, ezt olyan ismerős mozdulattal tette, mintha csak tegnap lett volna itt utóljára. A világ megtelik valamilyen csodálatos elemmel, ezt nemcsak ők érezték, hanem a dolgos szívek is, sőt a barmok is, amint kicsapták a napátatott, zsenge fűre.

Az asszonyok későbbben jöttek ki a városból. Utána kijött Iván és Misu. Most már teljes a létszám. Ropogott a munka abban az ütemben, amelybe az idősok kényszere és Botju kemény, érdes hangja parancsolta.

Már tudták napra, hogy mikor fogják leszedni a termést. A szomszédos faluból a népek már el is szegődtek a munkára.

Igy jutott kenyérhez sokadmagával Peju is, aki közben kiszabadult a franciák fogságából.

Egy alkonyattában, éppen úgy, mint most, ott ül Iván a lóán és olvas. Mesziről jön egy munkás felé, zsákjal a vállán. Nem halad el a

Ingyen kapja

a Déli Hírlap minden számát lakásá-ra kézbesítve, már a mai naptól és a b6

karácsonyi számot

is, ha már most előfizet lapunkra január elsejei érvényes. Előfizetni lehet telefonon is (28—10) vagy a kiadóhivatalban:

TEMESVÁR, Bratiann-tér 3. szám.

(=) Felvétel az almernői testületbe. Az almernői és műszaki vezetők testülete Bucurestiből értesítette a temesvári ipari szindikátust, hogy a testületbe való felvétel iránti kérvényeket minden esetben külön bizottság fogja felülvizsgálni és akiket felvesznek, azok neveit a hivatalos lapban közlik, akiket pedig elutasítanak, azok írásban kapnak erre vonatkozólag értesítést. A felvételi kérvényhez benyújtott okmányok külön kérvény alapján visszakaphatók. Ezt a kérvénymintát az ipari szindikátus minden egyes érdekeltnek megküldi és aláírás, valamint felbélyegzés után az almernők és műszaki vezetők testületének továbbítandó, Corpul subinginerilor si conductorilor címre, Bucuresti, Bulevardul Elisabeta 27 szám alá.

(=) A cégtáblák utáni repülőbélyeg fizetése. Az ipari munkaadók szindikátusa tagjainak figyelmébe ajánlja, hogy január elsejével mindenki köteles a cégtáblák és reklámtáblák után a megfelelő úrlapra, a borderóra, a tábla nagysága szerint az előírt repülőbélyeg ráragasztani és a repülőbélyeg január második dátummal megsemmisíteni. A felbélyegzett úrlapot, borderót pedig meg kell őrizni ellenőrzés esetére.

rácsos kerítés mellett, amerre útja van az udvarra, hanem megáll előtte.

— Akarsz valamit? — kérdi Iván tőle.

— Peju Mircicog vagyok. Beszélni akarok veled.

Magas, jól megtermett legény, értelmes, egyenes tekintetű. Ugyanazt a ruhát hordja, mint az itteniek. De most, hogy megnézi alaposabban, észreveszi: mégis idegen ez közöttük.

— Miért tegezel? — akarta mondani Iván, de nem tudott szóhoz jutni a meglepetéstől.

Az „idegen” félrehúzott szájjal nevetett és az a nevetés egyszerre megváltoztatta arcát. Sűrű, összenőtt szemöldökei voltak és ez jobban uralta a tekintetét, mint a pillantása.

— Emlékszel Miroiasara? Ő küldött hozzád.

Iván szíve megremegett. Hát ez az a pillanat!

A távolból a dolgozó emberek egyforma nesze hallatszott és itt-ott egy-egy keszkenő színes pirosa is kirívott a mező színeiből. Ez a szép, földi látvány azonban egyszerre elborult és meglettelten erőteltet magára.

— Hozott Isten, testvér!

Peju odatámasztotta a zsákot a tornáchoz, megtörölte izzadt homlokát és leült Iván mellé, a lócsára.

— Sejtethed, hogy nem ezért a zsákért vagyok itt, — mondotta lassan, megfontolva minden szót és belenézett fekete szemének kemény világosságával Iván arcába. Iván nem szólott semmit, várt. Később kényszeredetten nevetni kezdett ő is, mintha olyan tréfát kellene méltányolnia, amelynek nem érti a csattanóját.

— Ahogy gondolod, testvér, — mondotta közömbös hangon, betette a könyvet és még egy gyufaszálat is elhelyezett ott, ahol abbahagyta az olvasást.

Peju behorpadt pléhskatulyát húzott elő, cigarettát sodort és mialatt megnyálazta, a sze-

Megélénkül az árucseré Románia és Jugoszlávia között

Milyen árak kerülnek kompenzációra a két állam között

A most aláírt román—jugoszláv kereskedelmi szerződés első pontjában kölcsönösen biztosítja a szerződő feleket, hogy azokat a korlátozásokat, amelyeket a két állam akár a bevételre, akár a kivételre megállapítanak, egymással szemben jóakarattal kezelik, hogy biztosíthatóság a kölcsönös kereskedelmi forgalom egyensúlyát. Ehez képest a jugoszláv kormány az érdekeltek kérésére kellő mennyiségben engedélyt fog adni főleg bőr kikészítésére szolgáló anyagokra, finomított alumíniumra és különböző vasöntvényekre, krom, mangánra, tiszta cinkre,

vasérre stb. A román kormány ugyanígy első sorban petróleumtermékek kivételét biztosítja. A behozatalnál Románia főleg dohány, gyógyszer, igr morfium és származékai, trikklor etilen, továbbá malom- és köszörűkövek behozatalára fog engedélyeket adni, a jugoszláv kormány pedig petróleumon kívül főleg üvegek, ásványvizetek, só és kémiai termékek behozatalát fogja kedvezményezni. A fizetéseket szabad devizákkal teljesítik. A megállapodás egyelőre 1940 február végéig érvényes.

Az ingatlanbecslési bizonyítványok kiadása

A bélyegtörvény szerint az átruházott ingatlanok illetékezésének az alapja nem lehet kevesebb az 1932/33 évi utolsó becslés szerinti nyers-jövedelem 15-szörösénél, illetve örökösödésnél tizszeresénél, ha a felek más értéket állapítottak is meg. A pénzügyminiszter most főleg a hagyatékai ügyekkel kapcsolatban rendeletet adott ki, amely szerint feltétlenül ezt a régi becslési alapot kell szem előtt tartani és

az esetleges későbbi mérséklések nem vehetők egyszerűen alapul.

Ha a jövedelem később ténylegesen csökkent a bérek esése folytán, de nem ha csak üresen áll valamely helyiség, akkor ugyan a későbbi becslés is igazolandó, de e mellett a bizonyítványban a pénzügyi hivatalnak elő kell adnia, hogy mikortól és milyen okból kisebbedett az ingatlan bérértéke.

— A halának elviselhetetlenek. A hal népszükségleti cikk volna folyami és tengeri halakban egyaránt gazdag országunkban. Ennek ellenére azonban a hal valósággal luxuscikk. Galatiból, a halpiac fő központjából jelentik, hogy a nagyban kereskedelemben az ünnepi piacon a tok kilója 250 lei volt és a többi nagy hal ára is közel a 200 leihez, a szép ponty 100 leien felül, a harsa 130 leig. A bucarestii lapok élénken támadják ezt a lehetetlen helyzetet. Az ország távolabbi részei felé a hal szállítása annyira fejletlen, hogy a halfogyasztás egyáltalában nem tud kifejlődni. Temesvárt és Aradon a hal ára általában olyan magas, hogy átlagos háztartás szükségletei között nem szerepelhet.

— A részvénytársasági adóamnesztia alkalmazása. Ismeretes, hogy a kormányzat által engedélyezett adóamnesztia december 31-én lejár, abban az értelemben, hogy akik eddig az időpontig nem jelentik be az adó alól elvont jövedelmeiket, illetve az adó- és illeték-köteles ügyleteiket, nem részesednek a bírság elengedésének kedvezményében. Az amnesztiatörvény értelmében a részvénytársaságok 1940. március 31-ig élhetnek az amnesztia kedvezményében, amennyiben a multban elvont adó- és illeték-tételeiket az 1939. december 31-én lezárandó mérlegükbe felveszik. A pénzügyminisztérium ezzel kapcsolatban most magyarózó rendeletet tett közzé, mely szerint a részvénytársaságok csak a saját vállalataikat terhelő kereskedelmi és ipari adókra élhetnek 1940. március 31-ig az amnesztiával, míg a többi adókkal és illetékekkel kapcsolatos bevallásaikat még 1939. december 31-ig be kell nyújtaniok, ha az amnesztiára számot tartanak.

(=) A közszükségleti cikkek ármegejelölése. A Kereskedők Egyesülete figyelmzett mindazokat, a kik közszükségleti cikkeket tartanak, hogy minden ilyenmű árujukat ármegejelöléssel lássák el. Azokra az árakra, amelyek darabszámra függenek, minden egyes darabra rá kell erősíteni az eladási árat feltüntető címkét. Ezek az előírások pontosan tartandók, mert az ellenőrző közegek az utóbbi napokban különösen ilyen irányban végeznek szigorú ellenőrzést.

A biztosító intézetek kiterjesztik a háborús kockázatot az életbiztosítás egész ágára

A biztosító intézetek körében igen élénk tevékenységet észlelhetünk. A biztosítók nagy erőfeszítéseket tesznek, hogy üzletállományuk és és bevételeik csökkenését megakadályozhassák és egyúttal megfelelően alkalmazkodjanak a megváltozott gazdasági viszonyokhoz is.

Komoly hírek arról számolnak be, hogy készülőfélben van az a törvényjavaslat, amely a háborús kockázatot az egész életbiztosítási ágazatra kiterjeszti. Az intézetek abban reménykednek, hogy ez a törvény nagy üzleti lehetőségeket nyit majd meg előttük.

A biztosítók másik törekvése odairányul, hogy az ingatlanbiztosításokat az ingatlanárakban bekövetkezett jelentékeny áremelkedés arányában módosítsák, illetve a biztosított értéket ennek megfelelően felemeljék. Az intézetek arra hivatkoznak, hogy az ingatlan tulajdonosok érdeke is ezt kívánja, mivel az évekkel ezelőtt kötött biztosítási szerződésekben feltüntetett biztosított értékek az esetleges károknál nem nyújtanak kellő fedezetet.

— Parasztmalmok csak külön engedély alapján állíthatnak elő ételolajat. Mint ismeretes a pénzügyminisztérium az olajsajtó malmokat is két kategóriába osztotta: kereskedelmi és vámsajtólasra (ugynevezett parasztmalom.) Most egy újabb miniszteri rendelet jelent meg, amely szerint a parasztmalmok csak akkor kezdenek meg háztartási használatra szolgáló ételolaj vámsajtólasát, ha erre külön engedélyt kérnek. Az engedélyeket a pénzügyminisztérium adja ki.

— Elcsendesedett az üzlet a hánsági gabonapiacra. A kereslet lanyhább és emiatt az üzleti forgalom is csekélyebb. A piaci árak a következők: Búza 460, 60tengeri 420, új tengeri morzsolt 360, korpá 330, új zab 500, muharmag 600, tökmag új áru 1.250, tavaszi árpa 500 lei százkilónként. A lóheremag 36 és a lucernamag 57 lei kilónként.

— Adócsökkentési kérvények illetéke. A központi bélyegbiztosítóság november 21-iki határozata szerint az adócsökkentést adminisztratív uton szerződésműveletekre a hat ezelékes proporcionális illeték bélyegben éppen úgy lerövidítendő, mint a felbontásos bélyegben, mivel az állam nem rövidülhet azáltal, hogy a mérséklés nem az adómegeállapítás, hanem a közigazgatási eljárás során kérelmeztek.

me sarkából figyelte Ivánt. — Ez most bennem vájkál, — tűnődött Iván és kötekedően viszonozta a nézését. Amikor Peju a cigarettából kétféle szippantást tett, nagy súllyal fölállott: — Hát én csak azt akartam most mondani... Semmi értelme, hogy itt meglássanak. Ha nincs kifogásod ellene, gyere ki éjszakára, hogy beszéljünk.

Iván lenézett az agyagos földre, mintha keresett volna valamit. Csendesen bölintott:

— Ha majd lefekszesz az emberek, itt fogunk találkozni. Mindent megbeszélhetünk.

Amikor Peju ismét hóna alá vette a zsákot és elindult gyors léptekkel a csűrök felé, akkor eszmélt föl Iván, hogy meg sem kérdezte, minő szerepet szántak neki a dologban.

Nyugtalanul járt-kelt, sehol sem találta a helyét. A könyv érdekes cselekménye és a szép nyár kis mozzanatai már megszűntek foglalkoztatni. Lelkének felületét megoldozta az a felismerés, hogy nem vonhatja ki magát ebből a macedón nyomorúságból, de egy belső hang állandóan tiltakozott, hogy fegyvert fogjon bárki ellen. Ez a tiltakozás most is hevesen ágaskodott benne, reménytelenül égerutat keresett, holott tudta, ez már lehetetlen.

Lefekvés idején együtt ült a családdal a tornácra, aztán mindenre elszántan a filagória felé tartott. Gondolkodott, hogy mit vigyen magával, végül is megállapodott egy üveg bornál, inkább a maga kedvéért, hogy bódulásba kergetse az agyát. Peju már várta. Csak a cigarettájának egy hamuja mutatja, hogy ott van, különben sötétségbe borult mögötte minden.

Nehezen indult meg közöttük a beszélgetés. Peju szűkszavú volt, Iván pedig bizalmatlan.

— Ami pedig téged illet, — kezdte el Peju nyájasan, — testvér, mintha itt se volnál! Tulajdonképpen semmi szükségem sincs rád. Legfeljebb... megeshetik, hogy fedezned kell engem. Miroiasa említette nekem, hogy ha majd minden kötélt szakad, számíthatok reád. Először nem sikerült, a bőrömet is nehezen tudtam elvinni.

Most azonban, kell, hogy sikerüljön. Végére is harmadizben... Amiért szeretnék együtt lenni veled, egy kis társaság. Nem bírom ezt az egyedüllétet. Ertesz engem?

Iván megértette.

— Mikor beszéltél Miroiasával utóljára? — kérdezte s egyszerre felrebbentek emlékei. — Még mindig Genfben van?

— Ott, de nem sokáig. Majd a nyáron ő is hazajön. És akkor...

Volt hangerőben valami, amiből kiérzódott, hogy Miroiasa és közötté a kapcsolat bensőségebb és nem csupán a „forradalmi szolgálatra” terjed ki. Vagy talán Peju már föltételezte, hogy Miroiasa elmondott egyet-mást a kettőjük dolgáról? Ebben a hiszbenem lehetett, mert lassú megfontoltsággal hozzátette:

— És ha nem jön közbe valami, végre összeesszünk!

Iván fölhúzta szemöldökét. Ő tehát jól sejtette... Milyen jellemző, hogy ő is bensőségebb kapcsolatba léphetett volna Miroiasával. Viszony nem volt közöttük, még csak a kezdő beszélgetéseknél tartottak, de Miroiasa számított arra, hogy majd egyszer... A forradalmiság örven birtokba akarja venni mások nemi életét is, mintha az egyéni akarat minden formája fölött ura lett volna. Ez a tűnődés csak egy fél percig tartott nála, de ezalatt a rövid idő alatt még végigcikázott agyán a kérdés, hogy a forradalmi nők miért nem állanak a szigorú polgári erkölcsök megingathatatlan alapján? Talán mert oly közel vannak a halálhoz és joguk van a mámorhoz inkább, mint bárkinek, mert minden mámor nemcsak a túlzásfölt élet jele, de magában hordozza a halált is... Mindenestre az, hogy Miroiasa és az a fiatal ember szerettek egymást és megfordult agyukban, hogy tartóssá teszik viszonyukat, emberibb színt vegyítvett abba a képbe, amelyet róluk formálhatott. Ez már gyöngesség és ennek tetszetős vonása készítette Ivánt, hogy e tárgynál hosszabban időzék és föltegye a kissé ostoba kérdést:

— Tehát, szeretitek egymást?

— Szeretjük, — hangzott a válasz határozottsággal. — Iván látni kívánta volna Peju arcát is, amint e szó kimondja, de a sötétség eltakarta. — Szeretjük, — ismételte meg, noha e szónak fogalmával nem tudott teljesen tisztában lenni. — Mindenesetre, ami összeköt bennünket, több, mint a szerelem.

Iván végére akart járni a dolognak.

— Ha nem a szerelem sodor egymáshoz benneteket, hanem valami vak erő, amelynek természetét nem ismerem, akkor mi értelme van az egésznek? Miért kell össze is házasodnotok?

— Nem értesz te ehhez, testvér, — dűnynyögött Peju, felállt, nekitámaszkodott a tornácra.

Ittak és még az este, legyőzte egymással szemben elfoglaltságukat, összebarátkoztak. Peju elmondotta, hogy tanítójelölt volt és már évekkel ezelőtt bekerült a mozgalomba. Mialatt beszélt, Iván örömmel állapította meg, hogy mi sem áll távolabbi Pejuól, mint hogy szemrehányásokkal illesse őt, hogy eddig a macedón ügyért semmi áldozatot sem hozott. Pejuból hiányzott az a megveszekedett fanatizmus, mely például Dimitrijt elviselhetetlenné tette a szemében. Még csak nem is gyűlölködött, amikor rátergt megbízatására és célzásokot tett, hogy egy ideérkező párisi illatszergyáros kíséretében levő urat kell eltennie láb alól. Úgy tetszett, hogy legfeljebb megveti áldozatát, de nem gondol reá feltétlen utálattal.

— Nem tudod pontosan, hogy melyik napon kell ideérkeznie a ti külföldi illatszergyárosotoknak?

Nem, sejtelmé sincs róla. Tavaly ugyan ő látta el a levelezést, de az idén hozzá sem szagolt az irodai munkához. A multban nem egyszer látogattak ide külföldiek, akik még lábön összevást a termést, tavaly azonban nem jött senki

(Folytatjuk.)

— A malmok a termelőkötől vásárolhatnak bűzát. A minisztertanács december 19-én megjelent határozatával megengedte, hogy a kereskedelmi malmok eltérve az eddigi rendtől az egész ország területén szabadon vásárolhassanak búzát a termelőkötől, akár saját számlájukra őrlésre, akár pékek és lisztkereskedők részére őrlésre. A vételár a búzaértékesítési törvény szerint megszabott ár-nál nem lehet kisebb.

Sportheiress mindenefől

Átmeneti bizottság a központi bíróbizottság élén. Legutóbbi lapszámunkban megírtuk, hogy a központi játékvezetők bizottsága benyújtotta lemondását. Mindaddig, amíg az ügyben végrege-sen nem döntenek és amíg meg nem választják az új vezetőséget, a legfelsőbb szövetségi tanács átmeneti bizottságot nevezett ki az ügyek vezetésére. Ennek a bizottságnak az elnöke Stoicaru Leonte, tagjai pedig Petrovici Sergiu és Bucure Barsu.

Az olasz válogatott uszósapat és vízipóló együttes budapesti szereplése. Az olasz válogatott uszósapat és a válogatott vízipólósapat karácsonykor Budapesten szerepelnek, ahol a legjobb magyar uszókkal és a magyar vízipóló-csapatall mérkőz össze erejüköt.

Schaffer a Rapid-FC edzője. A fővárosi vasutascsapat vezetősége tárgyalásokat folytat Schafferrel, a Hungaria edzőjével, akit valószínűleg már február 1-től edzőnek alkalmaznak. Ebben az esetben Auer Ricsi mint helyettes edző működne a Rapidnál.

Humis helyébe új csatárt szerzöttet a Venus. Az egyik görög sportújság azt a szenzációs hírt közli, hogy a Venus Humis helyébe új csatárt szerzöttet, mert — mint ismeretes — Humis a Sportul Studentesc elleni mérkőzésen kapu mellé rugott egy 11-es büntetőt és ezáltal a Venus vereséget szenvedett. A vereség következtében pedig az ötödik helyre esett vissza. A görög lap szerint a Venus Petrovici és Perlici játékosokkal folytat tárgyalásokat.

Adósa maradt a Gradjanszky a Rapid-FC csapatának. A zágrábi Gradjanszky négyezer dinárral maradt adósa a Rapid-FC csapatának, amely most a jugoszláv szövetséghez fordult panaszával.

A Ferencváros téli portyája. A budapesti Ferencváros hosszabb téli portyát bonyolít le. A csapat műsora a következő: december 25-én a Vojvodina, 26-án az újvidéki Jugoszlavia, 29-én Istanbulban a Fener Bagtsche, 31-én ugyan-csak Istanbulban a Galat Seráj, január 1-én pedig Istanbul válogatottja ellen játszik a Ferencváros. Január 6—7-én Ankarában bonyolít le mérkőzéseket a város válogatottja ellen.

Rádió

PÉNTEK, DECEMBER 22.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Hanglemek. 13: Időjelzés, sport és vegyes hírek. 13.10: Hanglemek. 13.30: Déli hangverseny. 14: Rádió újság. 14.20: A déli hangverseny folytatása. 15: Előadások, művészeti és kulturális hírek. Radio Romania. 19.00: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Előadás. 19.17: Enekari hangverseny. 19.45: Hanglemek. 19.55: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20.05: Előadás. 20.25: Vasilescu-Dejana Margareta énekel. 20.45: Rádió újság. 21.00: Hangverseny. 21.15: A rádió zenekarának szimfonikus hangversenye. 21.55: Rádió újság, sporthiress. 22.50: Massenel Werther című művésnek negyedik felvonása hanglezről. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Torna, híress, hanglemek. 11: Híress. 11.20: „Karácsonyi népszokások és babonák.” Felolvasás. 11.45: Miért sir a kis baba? Előadás. 13.10: Beszkárt-zenekar. 13.40: Híress. 14.30: A Rádió Szalónzakar. 15.30: Híress. 17.15: Magyar-ország hallgatónak. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, híress. 18: Híress szlovák és magyar-ország nyelven. 18.15: Hanglemek. 18.35: Előadás. 19: „A világ első műsorközvetítője.” Hanglemekkel. 20: Sportközlemények. 20.15: Híress. 20.25: Cigányzene. 20.50: „Anya a zöldkeresztesrendelőben.” Előadás. 21.15: Magyar önismeret. 21.20: Karácsonyi ünneplés. Közvetítés. 22.15: „Tordától Zsibóig.” Előadás. 22.40: Híress. 23.10: Dohnányi Ernő és Zathurecky Ede zongora-hegedű szonátákat ad elő. 24: Híress német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Hanglemek.

Budapest II. 19.20 Gyorsírótanfolyam. 19.50: Cigányzene. 20.25: Előadás. 21: Híress. 21.20: Előadás. 21.50: Filmdalok és táncszámok hanglezről. 22.35: Időjárásjelentés.

SZOMBAT, DECEMBER 23.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Hanglemek. 13: Időjelzés, sport és vegyes híress. 13.10: Déli hangverseny. 14: Rádió újság. 14.20: A déli hangverseny folytatása. 15: Előadások, művészeti és kulturális híress. Radio Romania. 18: Országórök órája. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Színházi és filmkrónika. 19.17: Karácsonyi hanglemek. 19.50: Magyar nyelvű híress. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20: Előadás. 20.15: Hanglemek. 20.45: Rádió újság, sporthiress. 21: Rádió posta. 21.15: A rádió szalónzakarának hangversenye. 22.10: Rádió újság, sporthiress. 22.30: Mozart Bastien és Bastienne című egy felvonásos operájának közvetítése. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Torna, híress, hanglemek. 11: Híress. 11.15: Ifjusági rádió. 11.45: Mit nézzünk meg? Felolvasás. 13.10: Jazz-zene. 13.40: Híress. 14.30: Hanglemek. 15.30: Híress. 17.15: A kis Jézus meg a ló. Reményi Józsefné meséje. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, híress. 18: Híress szlovák és magyar-ország nyelven. 18.15: Oláh Ferenc magyar nótákat énekel. 19.10: A rádió postája. 19.40: Zongora hangverseny. 20.15: Híress. 20.25: Békesség a földön. Hangjáték. 21.45: Magyar önismeret. 21.50: Betlehemi csillag. Karácsonyi kantáté ősi magyar szent énekekből. 22.40: Híress. 23.10: Tánczene. 24: Híress német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Cigányzene.

Budapest II. 18.45: Mezőgazdasági félóra. 19.45: Katonazene. 21: Híress. 21.20: Hanglemek. 22.10: Előadás.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az 1938. júli 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetése szavankint egy leu. Levelezés és Házasság nem közzelhető, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratiunu 3. II. kerület: Popovici trafik. Piata Badea Cárta 8. — Kardos-trafik. Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik. Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flauder-trafik. Piata Lahovari IV. kerület: March-trafik. Piata Küttli. — Nógrády-trafik. (Corso mellett). — Schmidt-trafik. Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittok-trafik. Bul. Carol 54. — Galgoczy-trafik. Strada Bratiunu 15/a. Telefon: 45—13.

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Alkamasz
Üzletvezető kerestetik bolt és korsmai elarusítónak, aki úgy a borkezeléshez, mint a vegyeskereskedés vezetéséhez ért. Kaució 20—30.000 lei. Cooperativa Victoria, Jebel Conacul-Iosif jud. Timis-Torontal. 1559

Cukormester cukorka és gyógycukorka gyártásban tökéletesen járatos, állást nyerhet. Ajánlatok „Cukorka” jellegre Rudolf Mosse, Oradea, Bul. Reg. Ferdinand 13. 877

Allast keres
Mérlegképes könyvelő órákonyvelést vállal. Cimeket a kiadóba kéri. 1804
Ügyvédi irodában keres elhelyezést ügyvéd, mind a 3 nyelven jártas. Szíves megkeresés „Szerény fizetés” jellege alatt a kiadóhivatalba kérétek. 1557

Áuas-velet
Régi arany és ezüst ékszereket készpénzért vásárol „Orologie” IV., Str. I. Bratiunu 45. a főpályaudvar mellett. 1054

Garantált minőségű modern dióháló szoba és egy kárpitozatlan rekamier eladó. Földi asztalosnál. II., Str. Simion Barnutiu 80, a 2-es villamos mentén. 1554

Diófurniross rádióasztalka sürgősen megvételre kerestetik. Cimeket kérem ármegjelöléssel a kiadóba leadni. 1865

Jókarban lévő Agfa fényképezőgép sürgősen eladó. II., Str. Titu Maiorescu 18. 1866

Kozmetikai gőzölő, bécsi gyártmány, alig használt, olcsón eladó. Érdeklődni A. B. C. hírlapirodában. 1867

Fülek y II kerület, strada 3 August 25 szám a legmodernebb női, férfi és gyermek készítését vállalja
CIPÖK
Javítások pontosan és olcsón

Szép akar lenni?
Használjon KULKA-féle liliom-bejelkémet, liliom-teiszappant és hómopudert, három színben. Kaparató kizárólag a
Városi
gyógyszertárban
a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületben I. Piata I. C. Bratiunu.

Választékos karácsonyi hiálításomat tekintse meg!
Perzsák, műtárgyak, kristályok, festmények, bútorok, csillárok, Schöberl, patefon, abroszok és sok más hasznos dolog. **F. FISCUHOFF**
I., I. G. Duca 6. Telefon: 18—09 sz.

SENZÁCIÓS UJDONSÁGOK KARÁCSONYI ÉS ÚJEVI AJÁNDÉKOKBAN
még nem létezett olcsó árakon
Pollák Károly
papír- és játéküzletében, Temesvár, IV., Piata Dragalina. Nagy választék babakülönlegességeken

Hirdessen a Déli Hírlap-ban